

זה השער לד'
צדיקים יבואו בו

על

חמשה חומשי תורה

מאת גאון עוזינו, רוח אפינו משיח ד', שר התורה,
קודש הקדשים, רבשכבה"ג, אור עולם, אדמו"ר מרן

מוהר"ר **חיים אלעזר שפירא** זצלה"ה זי"ע
האב"ד ור"מ דק"ק מונקאטש והגלילות יע"א

בעל המחבר ס' שו"ת מנחת אלעזר, אות חיים ושלוש, נימוקי אורח חיים, דברי תורה,
עולת תמיד, חמשה מאמרות, דרכי תשובה (על מקואות ונדה), שער יששכר, ועוד חיבורים.

ירושלים עיה"ק תוכב"א
חודש כסלו, ה'תשנ"ז

שהוא במדרגינה פחותה כל כך, צריך רעהו האדם מישראל לחזקו באמונת ה' ותורתו ועבודתו, ואיש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק (ישעי' מ ו), ובפרט להצילו מבור שחת המינות. וזהו מיד האדם מיד איש אחיו, כמ"ש בשבת (נד:) מי שאפשר לו למחות בבני ביתו וכו', ועל כל העולם כולו נתפס עליהם בעונם, היינו שרואין שהוא יוכל לתקנם ולהוכיחם ולא יחפוץ בזה, על כן ממנו אדרוש את הנפשות האלו) וכנז':

על כן יאמר כנמרוד גבור ציד לפני ה'.
במסורה יאמר ג', דן. ואידך (במדבר כא יד)
על כן יאמר בספר מלחמות. [ג] ואידך (תהלים
פו ה) ולציון יאמר איש ואיש ילד בה.

והנה על יאמר כנמרוד גבור ציד לפני ה',
פירש"י גבור ציד, צד דעתן של בריות
כפיו ומטען למרוד במקום עכל"ה. וזהו
ההתגברות הסטרא אחרא לצוד דעתן של
בריות כל כך. וזהו בימינו עיקר הסתה והדחה
שיש בתוך בני עמנו בעוה"ר, כופרים גמורים
ומראים את עצמם כפרושים וחסידים ומיאישים
את בני ישראל מהגאולה בדרכי מזימותם, וזהו
הנסיון הגדול בעיקבתא דמשיחא חוצפא יסגו,
וכמו דחשב בגמ' סוף סוטה (מט:) ובפרק חלק,
וכיוצא.

וזהו כנמרוד גבור ציד לפני ה', שאומרים
להם לילך לפאלאסטינע (ארץ ישראל)
לעשות קאלאניעם, וזה רמוז לשון "לפני ה",
דאם כפשוטו שפירש"י היינו למרוד, הי' צריך
לומר מאחרי ה', כמו בפר' מטות (במדבר לב טו)
כי תשובון מאחרי של הש"י ויסף להניחו
במדבר, היינו למרוד ולחטוא ולצאת מלפני ה'
ומצותיו, אבל לשון לפנ"י ה', היינו ארץ הקודש

שהוא כמשכיות אהלו, ארץ אשר ה' אלוקיך
דורש אותה תמיד עיני ה' אלוקיך בה (דברים
יא יב), היינו "לפני ה'", היינו לילך לשם, ועל
ידי זה יחטיא את הארץ (כאשר עינינו רואות
בעוה"ר). על כן יאמר בספר מלחמות ה',
(שיהי' מלחמה כבידה בסוף יומיא, קטגוריא
בתלמידי חכמים, כדאמרינן בסוף כתובות (קה:),
ופירש"י שהרבה מסטינים ומלמדים חובה
יעמדו עליהם, וזהו המלחמה להוי' בעמלק
מדור דור (שמות יז טו), עם כת הערב רב כפרט
בדור האחרון). ולציון יאמר איש ואיש ילד
בה, (היינו שיצטרכו בעת בנין ציון בבירור
האחרון וגאולה האחרונה במהרה בימינו,
לבדוק ולכרר כל איש ואיש בפני עצמו, האידך
הוא עומד באמונתו ותום דרכו וצריך בדיקה
בדיעותיו, [ושלא יהי' בכלל הציוני"ם הכופרים
החפשים], ולאשר כלו כל הקיצין ואין הדבר
תלוי אלא בתשובה (רמב"ם הל' תשובה פ"ו ה"ה), על
כן צריכין התשובה בכל לב. וז"ש איש ואיש
ילד בה, כי גר שנתגייר כקמן שנולד דמו (יבמות
כב:)).

ובן על פי מה דאיתא במדרש (מגילה יב).
לעשות כרצון אי"ש ואי"ש (אסתר א ח), זה
מרדכי" והמ"ן, היינו מרדכי ראש אנשי כנסת
הגדולה מאנשי ירושלים דקדושה, ולעומת זה
הוא המן שורש העמלקים, (דאינון ערב רב גם
בין ישראל בעוה"ר, וכמבואר בזוה"ק (עיין זוח"א
כח:) ותיקונים (תיקון סט קיח:) כמה פעמים). ולציון
יאמר איש ואיש, (זה מרדכי" והמ"ן כנ"ל,
ילד בה עד הנה מצד מרדכי, כי יש ל"ו
צדיקים בארץ הקודש, וכנגדם ל"ו בחוץ לארץ
(עיין מגלה עמוקות פרשת לך ד"ה ויקח לי את כל אלה,
ועיי"ש בבארות עמוקים אות קכד), שהוא כל העולם
כולו, על כן שם שכיחין ביותר. אבל עתה
ראיתי העולים כלומר היורדים שמה, שהם מצד

הסטרא אחרא, וכפרט אשר) יולד בה, בניהם אחריהם. וזהו הנסיון הגדול ה' יצילנו ובמהרה בימינו יגאלנו:

וַיְהִי כָל הָאָרֶץ שְׁפָה א' ודברים אחדים. דרשו רז"ל (תנחומא נח יט) ופירש"י (ד"ה שפה) דהיינו לשון הקודש. והנה עיינו רואות וכלות בסוף יומיא של גלות אדום הארוך הלז, כיוקדם הגאולה החלו הציאניסטע"ן הכופרים ר"ל להתגבר בדרכי מזימותם הרעים, ולשון הקודש אשר ידברו ויתלכשו בזה באדרת שער למען כחש, אינו לשון הקודש"ש, כי אין אתה מוצא שם גדר ערוה (שזה נקרא קודש"ש (ע"י רש"י דברים כג יח)), רק פריצות ותערובות בכנות ציו"ן המקולקלים ביותר. וגם הלשון הזה המה עשו להם כדרך לשונותם, פעלים חדשים ודקדוק חדש ותיבות חדשות בו, אשר אינו עוד לשון הקודש, רק העברא"ש, כמו שקרא להם שם זה ללשונם כ"ק אאמו"ר הגה"ק זי"ע מטעם הנו', וכל זה בין הנסיונות בסוף הגלות המר הלו.

וז"ש המסורה בזה ודברים "אחדים" ד', דן. ואידך וישבת עמו ימים אחדים (פרשת תולדות כז מד). [ג] ויהיו בעיניו כימים אחדים (פרשת ויצא, כט כ). [ד] ובימים אחדים ישבר (דניאל יא כ). וחד והיו לאחדים בידך (יחזקאל לו ז). היינו רומז מעת נפלגה הארץ ללשונותם בגוייהם, וסוף מעשה במחשבה תחלה אשר אנחנו נתפור בעוה"ר בין כל הלשונות הרבים האלו (ע"י בספר הק' קדושת לוי פרשת דברים ד"ה בעבר הירדן), וזהו הגלות האחרון גלות אדום הלו. וז"ש וישבת עמו ימים "אחדים" עד אשר תשוב חמת אחיך (עשו) ממך, (היינו שיהי' חמת המלך ית"ש שככה לכפר עונותינו, כי חמת אחיך

עשו הוא רק "ממך" בעוה"ר כידוע בספרים (ע"י אהבת יהונתן פר' וישלח). ויהי' בעיניו כימים אחדים באהבתו אותה, (היינו אהבת רח"ל הרומז להשכינה הק' (זוח"ג קפז), וגם אמרו רז"ל (בר"ר עה ו) על רחל אמנו אין עש"ו נופל אלא ביד [בני] בני' של רחל, וזהו סמוך להך דעד אשר תשוב חמת אחיך עשו כנו'). ובימים "אחדים" ישבר, (שזהו קאי שם בדניאל כמ"ש המפרשים (ע"י רש"י שם) בפשוטו, על החשמונאים הקדושים שמסרו נפשם על קדושת השם ועל בית ישראל, שזה הי' בסוף גלות יון, ומזה האיר לנו לתחלת גלותנו החשוד הארוך הלו כמו שהוא בבני יששכר במאמרי חנוכה (מאמר ב אות יח וע"ע), וגם אנחנו בעניותנו בכמה מקומות במאמר ימי אורה (שער יששכר, אות יא וע"ע)). "וחד", (רומז היינו שאז יהי' ה' ושמו אחד במהרה בימינו). והיו לאחדים בידך, (שאו יתייחד"ו שנים עצים, יוסף ויהודא, וע"י מ"ש לעיל על הכ' קץ כל בשר בא לפני (ד"ה וגם רומז) בענין המסורה והנני מקוששת שנים עצים וכו', ועתה בביאת גואל צדק במהרה בימינו יהיו לאחדים בידך בתיקון הגמור, ויהודא לא יצור את אפרים וגו' (ישעי' יא ג) בצאתנו מאפילה לאורה מגלות החל הזה כנו'), בקרוב כן יהי רצון:

וְאֵלֶּה תולדות תרח תרח הוליד את אברם וגו'. במדרש שוחר טוב (ט ז) כל מי שהוכפל שמו (ותרח בכלל אלו שחשב שם כי הוכפל שמו בזה), הרי זה נולד מהול. וקשה מאוד לכאורה, דבשלמא למי שחשב שם הצדיקים כגון נח ושם וישעי' ושמואל שנולדו מהול, שפיר, וכן מה דחשב במדרש תנחומא בזה יעקב, וכן משה שנולד מהול, (ואברהם לא נולד מהול במכוון כדי שיצטווה על המילה

שהדורות יתרבו ויתרחבו כדרך דורות עולם], וכמו שביקש בפרשתן (טו ג) הן לי לא נתת זרע, אבל מה זה נפקא מיני' למבוקשו למספר רב בדרך הפלגה גדולה כזו, ולאזה תכלית הוא ההבטחה הזאת.

(ב) וגם מ"ש קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה, [היינו לזרעו אחריו], ולמה יתפעל אברהם [האדם הגדול בענקים] בהליכת ארץ קטנה כזו, אשר עינינו רואות כי לארכה ולרחבה סך הכל איננה גדולה כל כך, רק קטנה בכמות. אלא ודאי בעל כרחך כמ"ש (ירמ' ג כ) ארץ צבי, שמתפשטת בריבוי גדול, [כדאמרינן בש"ס גיטין פרק הנזקין (טו)], ואם בן העיקר עדיין חסר מן הספר בזה, דהרי הוא מתפשטת רק כשישראל יושבין עליה, ואז לא היו ישראל יושבין עדיין. ובפרט לגבי אברהם אבינו הגדול בפסיעותיו, [כדאיתא במסכת סופרים (כא ט)], מה זה רבותא שיתהלך לארכה ולרחבה כנ"ל, הלא היא בודאי קטנה וזעירא במדתה.

(ג) וגם הנה להלן בפרשתן (טו יח) כתיב שהבטיח הקב"ה לאברהם אבינו לזרעך נתתי את הארץ הזאת מנהר מצרים עד הנהר הגדול נהר פרת, ומה זהו רבותא כל כך, הלא אך מצער הוא גם כל השטח הזה.

(ד) וגם מה זה יספיק ארץ קטנה כזה, למספר זרעו אשר יהי' כעפר הארץ כנ"ל, הלא גם לעמוד צפופים לא יוכלו המון רב כל כך שם, מכל שכן לדור שמה בבתיהם.

(ה) וגם וכי אברהם אבינו ביקש זה לידע מספר בניו ודורותיו כנ"ל, וגם שטח הארץ האם קטנה או גדולה. ובשלמא בפרשת מסעי

צר לי המקום שאלין בירושלים (אבות פ"ה מ"ה), כי ארץ צבי כתיב בה (ירמ' ג יט), ותתרחב בלתי גבול, עיין שם בארוכה. וז"ש ולא נשא אותם הארץ לשבת יחדיו, [הוא בשביל] ולא נשא דוד מספרם, (שלא הגיע עדיין עת קץ מספר מלכות דוד בעצמו הוא משיח צדקנו, שאז יהי' מקום לכל אחד בלי גבול) כנז':

הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי אם השמאל ואימינה ואם הימין ואשמאילה. נודע עיקר הכלל ובפרט בימינו כי אין מצטרפין לרשעים אפילו לבנין בית המקדש, שנאמר (עורא ד ג) לא לכם ולנו לבנות וגו', ומצות שהרשעים אוחזים בהם, כגון ישוב ארץ ישראל על ידי קאלאניען בימינו צריכין להתרחק מזה, וכמ"ש בשם הגאון חת"ס זצ"ל על חכמת הדקדוק לשון הקודש בימינו.

וז"ש אברהם אבינו להרשע לוט הפרד נא מעלי, אם השמאל, [שאתה הולך בדרך שמאל תאות ועבירות, אז] ואימינה, [וממילא אתרחק ממך]. ואם הימין, [שאתה תופס במצות שנקראו ימין, (מימינו"ו) אש דת למו (דברים לג ב) וכהנה]. אז] ואשמאילה, [אתרחק מהמצות שעשאוהו הרשעים חוק לעבודתם כלומר לחטאתם] כנז':

ושמתי את זרעך כעפר הארץ אשר אם יוכל איש למנות את עפר הארץ גם זרעך ימנה, קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה. וקשה בזה טובא, דמה זה דייקא לריבוי זרע כל כך, כמספר עפר הארץ, עד כי אין מספר, ומה זה הברכה אשר אברהם אבינו לא ביקש דייקא על מספר זרע רב כזה, רק כדרך העולם שיהי' לו בנים הולכים בדרכיו וזרעו אחריו, [וממילא יתרבה מהם אחר כך

שנהרגים גם מהיראים קצת אשר נתפתו יחדיו בעצת רשעים [היורדי שאול, שקראו את עצמם] עולי גולה, אם כי צווחו רבותינו ז"ל בספרים הק' שלא לעלות בחומה קודם ביאת המשיח, גם אם יקראו אותנו מלכי ושרי האומות וכן הי' בעוה"ר ואכמ"ל, וגם הקב"ה מצטער על דמן של רשעים שנשפך ק"ו וכו'. וז"ש גם שניכ"ם, היראים והפושעים, מצטערים למעלה בהריגתם בהמרידות כעת).

וז"ש המסורה להרגך כנו', וליל"ה באים להרגך שהוא סוף הגלות, כמ"ש בישעי' (כא יב) אמר שומר אתא בוקר וגם ליל"ה, על כן אין עצה אלא תשובה, כמ"ש ועתה כנו', ונזכה לגאולה שלימה במהרה בימינו אמן:

עד שוב אף אחיך ממך ושכח את אשר עשית לו. י"ל על פי מה שכתוב באגרא דפרקא (רמז ה) בשם הה"ק מה"ר פנחס מקארעין זי"ע, כי מסוגל להכניע הרשעים ולבטלם שלא לדבר מהם, כי לפעמים יש להם חיות להקליפות מהקדושה מה שמדברים בני ישראל, בפרט התלמידי חכמים מהם, על כן אם אפשר שלא יזכרו ולא יפקדו אתנו אז ממילא יתבטלו לגמרי, וגם הנה נודע במשלי (כו ב) כי כמים פנים אל פנים כן לב האדם. וז"ש עד שוב אף אחיך ממך, (אשר ממך מלבך השנאה עליו, זהו תשכח ותסור מלבך. ועל ידי זה ממילא) ושכח (גם הוא) את אשר עשית לו, (כי כמים פנים אל פנים כן לב האדם זה אל זה כנזכר).

וכזה י"ל מה שאמרו חז"ל בגיטין (י:): בני אדם העומדים עלי וכו' השכם והערב עליהם, (היינו ללמוד תורה בתמידות יומם ולילה, וממילא לא יזכרם וידבר מהם, ותסיר השנאה

זי"ע (ד"ה נעתיק נא בזה וכו')). ושכח וגו' ושלחת, (לשון עבר, שהיינו אם תשובו אל ה', אז כבר) ולקחתך משם, (הייתי לוקח אתכם משם, זהו לשון רבקה אמנו כינוי להשכינה הק' אם כנסת ישראל, וכמו שפירשתי פדות שלח לעמו (תהילים קיא ט), היינו שהשם יתברך שלח כבר הפדות הגאולה שלימה מעולם העליון, רק שנתעכב על ידי עונותינו ולא בא עדיין אלינו, וכשנשוב להשם יתברך אז יקויים במהרה בימינו ולקחתך משם כנזכר). למה אשכל גם שניכם יום אחד, (כי אם לא ישובו כראוי ויהיו הצרות תקיפות במלחמות הגדולות והנוראות האלו, אז בין האומות העולם נופלים ישראל עמם ביחד, שכיון שניתן רשות למשחית ח"ו בחורבן עולם אינו מבחין ח"ו (כ"ק ט), וכדאמרינן בפסחים (ח:): היבא דשכיח הזיקא שאני). [ועיין בלקוטי תורה להאריז"ל פרשת שופטים בד"ה ואם ירחיב ה"א את גבולך וכו', מה שיהי' קודם ביאת המשיח בהריגות הנוראות רחמנא לצלן ה' יצילנו].

והמכוון נראה בפרטות הנבואה ורמז התורה והמסורה להרגך, (דין ואיך כי באים להרגך ולילה באים להרגך), והיינו עשו אחיך, (שהוא אדום וישמעאל וילך עשו ויקח את מחלת בת ישמעאל וכו'). מתנח"ם, (לשון נחמ"ה, שרוצה לנח"ם ולהושיע כשקרתו את בני ישראל ליתן להם ארץ ישראל על ידי הצהר"ת, כלומר צרו"ת בעל פעור, ועל ידי זה יהי' להרגך, כנ"ל כאשר מקויים בהריגות באה"ק כעת). להרגך, (כנ"ל היינו שתי מיתות מעולם הזה ומעולם הבא, כי הנשואים חיים מהעול"י [כלומר יורד"י] גולה, הנם בעניות ודלות ופחד, ורובם פושעים נהרגים נפשותיהם, רשעים בחייהם קרויים מתי"ם (ברכות יח:), ונהרגים ר"ל). ועת"ה וגו', אין ועתה אלא תשובה כנ"ל. למה אשכל גם שניכ"ם, (היינו

[וזה יש לומר] והנה ה' נצב עליו ויאמר הארץ
אשר אתה שוכ"ב עלי', (שאנו כעת
בשפל המצב כי שחה לעפר נפשנו וגו' והוא
שכב"י עד הבוקר כנ"ל). לך אתננה ולזרעך,
(שישוב לנו ארץ הקודש ויוליכנו קוממיות
לארצנו השם יתברך לבדו ועל ידי שלוחיו
הנאמנים, לא על ידי הציאניסטע"ן או אפילו
האגודיסטע"ן, כי כל זה בדרך לא אמון בו ואין
שליחות לנכרי, או מי שאינו עושה מעשה עמך,
רק כנוכר).

וזהו ההמשך שאמר יעקב אבינו, מה נור"א
המקום הזה, ותרגומו מה דחיל"ו אתרא
הדין, (היינו נור"א מדת יעק"ב, ודחיל"ו הוא
פח"ד יצחק, שכלול מדת יצחק הוא החבלי
משיח במדת יעקב כנ"ל, וכנוכר בפרשה
הקודמת בד"ה וירח את ריח בגדיו, עיין שם,
וכמבואר בדברינו בכמה דוכתי, וכן בספר
משמיע ישועה הנדפס כעת, וכן מבואר
בירושלמי תענית (פ"א ה"א) שבחמשה דברים
נגאלו אבותינו ממצרים, וכן לעתיד יגאלנו רק
על ידי חמשה דברים אלו מתוך הקץ מתוך
צרה מתוך צווחה מתוך זכות אבות ומתוך
תשובה, וזהו מתוך צרת חבלי משיח יצווחו
לה' מושיענו וישוכו אליו, ובזכות אבות יקבל
תשובתנו ויגאלנו, כי כבר הוא הקץ בימינו
אלו, והיינו שנתירא יעקב מה שיהי' החבלי
משיח וכל הרפתקאות דערו עלינו עד שנבוא
למקום הזה כבנין בית הג' במהרה בימינו, ואצל
כמה מיני זרים וטמאים יהי' המקום קדוש הלז,
וכל זה מכויץ מה נורא המקום הזה כנו'). אין
זה כי אם בית אלקים, (היינו שבזה מצורף
יחד בי"ת [יעקב] עם אלקים [יצחק] כנו' על
ידי החבלי משיח, שהם לתכלית הלידה הוא
ביאתו אלינו במהרה בימינו). וזה שער השמים,

ויפחדו בימי ראש השנה ויום כיפור, מלשון
ופחד"ו אל ה' וטובו באחרית הימים הנאמר
בהושע (ג ה), שהוא מענין השתוקקות הדבר
שהוא חרד לדבר הלז ומצפה שיתקיים חיש
מהר. ויאמרו הנה יום הדין לפקוד על צבא
מרום בדין, [המה השרי מעלה של אומות אשר
על ידם הי' עיכוב הגאולה בכל שנה ושנה עד
עתה בעונותינו הרבים, אשר המה מעוררים
קטגוריא על בני ישראל. אולם כאשר יציעו
מעשים הרעים של אומותיהם ובפרט אשר עשו
רעות עם בני ישראל, אז בודאי] כי לא יזכו
בעיניך בדין, [ועל ידי זה יושעו ישראל בגאולה
שלימה במהרה בימינו, ועל זה יחרדו ויצפו
וירעדו מלאכי זכות שלנו כמרום, באמרם הנה
העת והעונה להושיע על ידי שהמה האומות
העולם ושריהם לא יזכו בדין כנוכר שיתקיים
כן במהרה בימינו]. וכל באי עולם יעברון לפניך
כבני מרון, [זהו במתני' ר"ה (מז): ואמרינן שם
בגמרא (יה) מאי כבני מרון כמעלות בית
חורין], לפי גירסת העין יעקב והרי"ף והרא"ש.
והיינו רמוז לפי דרכנו כי אם יפלו השרים
שיצאו חייבים בדין, אז יזכו באי העולם למעלת
בית חורין חירות עולם הוא הגאולה שלימה
במהרה בימינו].

וזהו רמוז בזמר בני היכלא בסעודה שלישית,
צבו לחדא בהאי ועדא בגו עירין וכל
גדפין, [שאנו מתועדים עתה עם המלאכים
עירין קדישין בעלי גדפין]. בהאי שעתא דבי
רעוא דרעוא ולית זעפין, [על כן המלאכים
הקדושים הפצים להתועד אתנו ולעלות
תפלתנו בעת רצון רעוא דרעוין ולית זעפין וכל
דינין אתכפייין, ועתה הזמן שנפעל הגאולה
שלימה במהרה בימינו כנ"ל], ולבסוף יהי' הקץ
במהרה בימינו כאשר הבטיחנו).

שיהי' כן הביאת גואל צדק, אף על פי כן נחשב לצדקה המאמין בזה כמאמין בה', יען שכן הוא הנסיון נגד אותן שנאמר רבים לא יאמינו כנ"ל (מדניאל). ויחשבה עלי לשכורה, (גם אותן שמאמינים, אמנם רבים המה ברוח קר, מאמין ואינו מאמין, ואותו המאמין ומצפה באמת ומכנים אמונה בלב אחרים, נחשב אצלם כמו שכור ומפליג בדברים יותר מהראוי בדרך אמצעי).

וגם המסורה איכה היתה לזונה, (היינו קרי' נאמנה ירושלים, שנהפכה בעוה"ר בידי הציאניסטע"ן והכתות הדומי' להם מיזראחיסטען, אגודיסטען, יושוביסטען, קודם ביאת המשיח, ומקויים כתוב זה איכה היתה לזונה קרי' נאמנה, במלא מוכן המלה, גם בגשמיית על ידי בנות ציון ותבאו ותטמאו את ארצי (ירמי' ב ז), ומכחישים גם כן ביאת גואל צדק על ידי נם, רק על ידי עבודת שדה וכרם רוצים להסית ולהדיח את בני ישראל שיהי' מזה התכלית), וזהו גם כן הנסיון נגד מלכות בית דוד שיתגלה במהרה בימינו, אמן כן יהי רצון:

ותאמר מה תתן לי כי תבא אלי וגו'.
והמשך הכתובים בזה עיין בשער יששכר [מאמרי חדשי כסליו טבת] מאמר ימי אורה (אות כ"ה א) כ"ו ב) עיין שם:

ונורא אשר הוא רוח אפינו וחיות נפשנו חיות ותכלית השלימות של כל העולמות, על כן מפני שמירת הקטרוג בא בהעלם בכנות לוט, ואחר כך על ידי תמר עם יהודה בהתגלות יותר קצת, (עם כל זה מיד אחרי קדושת היוג הלן נעלם הדבר, כמו שהבאתי שם מאזמו"ר זי"ע מפה"ק על מה שהשיבו אנשי מקומה לא היתה בזה קדשה כי לא ידעו והכחישו הכל מרוב ההעלם, שזהו מן השמים), ואחר כך על ידי בועז, עד שהגיע לדוד ושלמה כבת שבע בנסיונות רבות כאלו, עד שניתן מקום לבעל דבר לחלוק, היינו שרבים לא יאמינו ויכחישו ביאתו של הגואל צדק, וכמ"ש בדניאל בכתובים רבים בזה, ועל כן הי' אז מיד ויחשבה לזונה, (היינו שחשבו הדבר למעשה זנות, כי כסתה פני' היינו מרוב ההעלם, וכסתה פני' בבושה, כמ"ש דוד המלך ע"ה (תהלים מד ז) בושתי פני כסתני מקול מחרף ומגדף וגו'. אמנם רומז המסורה) והאמן בה', (כי אמונת אחכה לו יום שיבא תלוי באמונת ה', כמו שפירש רש"י (כפ' ואתחנן, ד"ה ה' אלוקינו) על הכתוב (דברים ו ד) שמע ישראל וגו' ה' אחד, והיינו שאז יכירו וידעו כל העמים ויהי' ה' אחד ושמו אחד, וזהו אחד מהי"ג עקרים בגימטריא אח"ד, כמו שכתבנו מזה כמה פעמים בחיבורנו בזה, ובמקום אחר בעזרת השם יתברך). ויחשבה לו צדקה, (היינו אם כי הוא דבר ברור ונראה

(א). ותאמר מה תתן לי כי תבוא אלי, ויאמר אנכי אשלח גדי עזים מן בצאן ותאמר אם תתן ערבון עד שלחך, ויאמר מה הערבון אשר אתן לך ותאמר חותמך ופתילך ומטך אשר בידך ויתן לה ויבא אליה ותהר לו.

הנה י"ל רומז על פי הנודע (שער הכונות ענין סוכות דרוש ט) כי היחוד השלם, זיוג זעיר אנפין עם נוקבא (רחל), הוא בשמיני עצרת, והיא הנוקבא מתעברת כביכול ויולדת בז' של פסח, וכל ימי החורף הם ימי העיבור כמבואר בפע"ח ובסידור בכונת שמ"ע, ובתוך ימי החורף אין חג זולת חנוכה ופורים שהם נצח והוד והם מחזיקים ההארה בימות החורף להקימנו ולהאיר לנו מתוך חשכה. וזהו שכ' שאמרה תמר (שנקרא כנסת ישראל כנודע (אס"ר ט ב)). מה תתן לי כי תבא אלי, (היינו שתאמר כנסת ישראל ליהודה שהוא רומז

רואה עצמה עם בעלה במראה וכו', ומתוך כך מביאות בעליהן לידי תאוה ונוקקות להן, וזו"ש במראות הצובאות וכו' עכל"ה. וזהו שהעמידו צבאות רבות מבני ישראל על ידי זה, ולאשר הוא על ידי גשמינות התאוה, רק הוא מבוא לתכלית הגאולה כנוצר לעיל, על כל פנים בהיותו עתה בבחינת קטנות ותאוה, על כן נאמר במראת חסר. אבל בתכלית השלימות הוא בעת) ותבא אתי ירושלמה במראות אלקים, (זהו מלא, להיות התכלית כנוצר. וגם) במראות אלקים הביאני, (ונאמר שם אלקים"ם שהוא בחינת דין בעת יבאו ירושלימה, אם כי "במראות" מלא כנוצר, אך המה החבלי משיח הנוראים שהם קודם וסמוך לביאת ירושלים במהרה בימינו, וכנוצר בדברינו כמה פעמים, אך הוא לתכלית ביאת ישראל, וזהו מראות מלא) כנוצר לעיל:

צבאו פתח אהל מועד. ותרין מלאים [ג] ותבא אתי ירושלמה במראות אלקים (יחזקאל ח ג). [ד] ואידך (שם מ ב) במראות אלקים הביאני. היינו שהתגלות השם יתברך נאמר לבחינת יעק"ב (שהוא מדרגה הקטנה בעת ירדו מצרימה ראשית הגליות), במראת הלילה, (שהוא חשכות הגלות שנדמה ללילה, על כן נאמר חסר. ואז צריכין) במראת הצובאות אשר צבאו פתח אהל מועד, (כמו שפירש רש"י שם בפרשת ויקהל במראת הצובאות, בנות ישראל הי' בידן מראות שרואות בהן כשהן מתקשטות, ואף אותן לא עכבו מלהביא לנדבת המשכן, והי' מואם משה בהן מפני שעשויים ליצר הרע, א"ל הקב"ה קבל, כי אלו חביבין אלי מן הכל, שעל ידיהם העמידו הנשים צבאות רבות במצרים, כשהיו בעליהם יגעין בעבודת פרך היו הולכות וכו', וכל אחד

הפמורה

ונראה כי זהו דברי הנביא מפי ה' מה שיהי' בדורות הבאים ובימינו אלו, כי בתחלה אמר להשיבם בתשובה מעבודה זרה שהי' בימיהם, שלא יטמאו בגלוליהם ובשקוציהם, (עבודה זרה ממש, ואחר כך דיבר על ימינו סמוך להגאולה בדורות האלו, שהתחילו הטועים ומטעים מצרו"ת בעל פעו"ר [שקראום הצהר"ת באלפו"ר], יעשו המושבונ"ת קאלאניע"ן בארץ הקודש, ועל ידי זה יחלישו כח האמונה כביאת גואל צדק במהרה בימינו, והרבה רעות עשו על ידי זה בין בארץ ובין

וְלֹא יִטְמָאוּ עוֹד בְּגִלּוּלֵיהֶם וּבִשְׁקוּצֵיהֶם וּבְכָל פִּשְׁעֵיהֶם וְהוֹשַׁעְתִּי אוֹתָם מִכָּל מוֹשְׁבוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר חֲטָאוּ בָהֶם וּמְהֵרָתִי אוֹתָם וְהָיוּ לִי לְעָם וְאֲנִי אֶהְיֶה לָהֶם לְאֱלֹקִים (יחזקאל לו כג). הלשון "והושעתי אותם מכל מושבותיהם" אשר חטאו בהם קשה מאד להבין, וכי בהמושבו"ת חטאו, ואיזו חטא הוא באיזה מושב ישבו בין בארץ בין בחוץ לארץ, (ומה שלמדו חז"ל (קידושין לו.) מכל מושבותיהם לענין שבת ולענין חדש אם נוהג בחוץ לארץ או לא, זהו נודע), ומה זה ענין להחטא בהמושבות.

עליהם וגו' וידעו הגויים כי אני ה' מקדש את ישראל בהיות מקדשי בתוכ"ם לעולם. וצריך ביאור מה השינוי, לפעמים כתב בלשון משכני עליה"ם, ואחר כך בתוכ"ם. ומובן כי יתברך שמו יקדש שמו וישרה שכינתו עלינו לעין כל, כביאת גואל צדק במהרה בימינו, היינו באור מקוץ עלינו לעיני כל העולם, אך זה הא בהא תליא, אם יהי' מגמתינו בתוכנו ולכנו כל הימים על השראת שכינתו והתגלות מלכותו יתברך שמו. וז"ש והי' משכני עליה"ם, (בהתגלות כבודו יתברך שמו בגלוי. אך זהו כאשר יהי') מקדשי בתוכ"ם, (בלכותם ורצונם האמיתי. וז"ש) וידעו הגויים כי אני ה' מקדש את ישראל בהיות מקדשי בתוכ"ם, (בפנימיותם ורצונם כנ"ל, על ככה ואז יהי' הישועה) לעולם, (בית המקדש קיים עדי עד), כן יהי רצון במהרה בימינו אמן:

בחוץ לארץ לאחינו בני ישראל בין בנפשם ובין בגופם, ועם כל זה כשיבא עת קץ ביאת משיח נאמר) והושעתי אותם, (בישוע"ה, כדאיתא בתנא דבי אליהו (רבא, כה ה) אין יש"ע אלא ימות המשיח, גם) מכל מושבותיה"ם, (הקאלאניע"ן אשר חטאו בהם (כנזכר לעיל). וטהרתי אותם והיו לי לעם, (עם גוי קדוש). ואני אהי' להם לאלקים, (אורייתא וקוב"ה וישראל חד (זו"ג עג:)), ועל ידי שישמרו התורה בארץ הקודש, [לא כדעת הציונים ואביזרייהו הרשעים המחטיאים כנזכר לעיל, שעושים המושבות ולהיות עם נאציא"ן, ולא קדוש, ושמירת תורה הקדושה מן השמים הוא טפל שבטפלים להם], ועל ידי זה התשובה נזכה לביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן: **עוד** יש לומר בהפטורה שם, ונתתי את מקדשי בתוכ"ם לעולם והי' משכני

ויחי

היו אלו השנים לפניו בכחנת גבור"ה כנזכר, ולהיותם הכנה לגאולת מצרים ולכל הגאולות עד בית יעקב אמת במהרה בימינו:

ויקרא לבנו ליוסף ויאמר לו אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ירך תח"ת ירכ"י. היינו האותיות שתחת ירכ"י (היינו בשל"כ) הם בגימטריא ש"ע, בסוד המשכת השפע מש"ע נהורין דרך זעיר אנפין להיסוד

ויח"י יעק"ב. גימטריא גבור"ה, רומז שפיר על מה שאמרו חכמינו ז"ל (בר"ר פו ב) בירידת יעקב למצרים, משל לפרה שרצו להוליכה לבית המטבחים וכו', ועל כן היתה חיותו ועכבותו שם בכחנת גבור"ה שהיא ההכרח להיות כן. ואם כי אמרו במקום אחר שאלו הטו"ב שנים שחי' במצרים, שזהו הי' נחשבים לחייו בנחת, עם כל זה בהיותו בחיר שבאבות ברוב קדושתו בערות הארץ במצרים,

ושמע"ו לשון שמיע"ה, היינו תורה שבעל פה שנאמר בשמיעה, איש מפי איש. וגם ושמע"ו לשון אסיפה, כמ"ש (ש"א טו ד) וישמע שאל את העם וגו', שיאספו כל ישראל כאיש אחד חברים לבקש דבר ה' ותורתו, כי לא יהי תכלית אחר לכלל ישראל רק הגאולה שלימה במהרה בימינו, וזהו רק על ידי התשובה לה' ותורתו כמ"ש הרמב"ם בהלכות תשובה (פ"ז ה"ה) ואם ישראל עושין תשובה מיד נגאלים, ואין לבקש על שלום העמים כי לא זהו יהי לנו לתכלית, אדרבא יעוררו קמרוג ח"ו, [כמ"ש בדרשותנו בשער יששכר במאמר תקע בשופר בכמה אנפין]. וז"ש רש"י ביקש לגלות את הקץ וכו', היינו שיום הגאולה הוא יום נקם בלבי כתיב (ישעי' סג ה), ולא התירו לו לגלות, ועל כל פנים הזהיר בזה בכללות מה שיעשו באחרית הימים בעת חבלי משיח אלו לקרב את הגאולה במהרה בימינו, ולעמוד בנסיונות נגד השקרים וצרות ל"ע שהם באחרית הימים כנזכר).

ראובן (דרשו רז"ל (ברכות ז:)) בשם ראובן מה בין בני לבן חמי, היינו ההפרש מישראל נגד עשו, והיינו שיהי' רצוננו לפרוש מעשו ולהבין בכל צעד ופינה ההפרש מה בין בני וכו', ולא לבקש שלום העמים להשאר עמם מתבולל בגלות אצלם, רק להתפלל ולשוב אל הש"י להביא הגואל צדק במהרה בימינו). כבורי אתה, (נקרא משיח בן דוד, כמ"ש בתהלים (פ"ט כ"ט) אף אני בכור אתנהו עליון למלכי ארץ). כחי וראשית אוני, (שהוא טיפה ראשונה שלא ראה קרי מימיו כפירש"י (ר"ה וראשית, יבמות עו)), והיינו שעיקר תיקון התקרבות הגואל צדק הוא על ידי תיקון היסוד בשורשו, בסוד מקבץ נדחי עמו ישראל). יתר שאת ויתר עז, (שהוא יתר כל הכוחות וכוללם כלל

דכל שייפין). פחו כמים, (שרוצים למהר הישועה ולא על ידי תשובה, רק קצתן מחרפים ומגדפין ר"ל ואומרים אם רוצה להביא המשיח מדוע לא יביאו חיש מהר, ולמה יעכבהו, הלא אנחנו לא נתקן מעשינו עוד, ויש שאין יכולים לסבול היסורים, ורוצים על ידי זה בשלום העמים, הגם שידחו ביאת המשיח על ידי זה כמבואר בספרים הק'. ויש מהם שרוצים לעלות בחומה הם כת הציאניסטים ודומיהן, היינו לזכות ולעלות לארץ ישראל בדרך הטבע, וכיוצא בכזבי הבליהם, ודיעות כופריהם, והכל יחשבו למהר להושיע את עצמן וימהרו בבחינת פחו כמים). אל תותר כי עליית משכבי אביך, (שלא יותירו ויפעלו בזה מאומה, במה שירצו להעלות משכבי אביך בכח ידם, היינו כמ"ש בתיקונים (עין תיקו"ז תיקון כא ג.) חי' ה' שכבי עד הבקר (רות ג יט), דאיתמר הק' על גלותא, ושלא שבועות השביע שלא יגלו את הקץ (כתובות קיא.), [היינו שלא להיות בכלל מחשבי קיצין לבלי תכלית ובלי תשובה], ושלא ירחקו את הקץ בעונותיהם כפירש"י הראשון עיקר, כמו שביארנו בדברים בס' משמיע ישועה ועוד במקום אחר, והיינו שלא יתעצלו מלעשות תשובה על עונותיהם, ועל ידי זה ירחיקו את הקץ בעונותיהם. ובמה שיחשבו לעלות בחומה ולנחול ארץ ישראל מהגויים, כדרך הציאניסטים כנ"ל, כי על ידי זה אז) חללת יצועי עלה, (שנתחלל שם שמים ח"ו במקום שצריך להיות מרכבה לשכינה ועל ידי זה יציע השכינה עלה למעלה מאתנו בעונותינו ובדרכי מזימותנו), רק העיקר לשוב להשם יתברך ועל ידי זה נזכה לביאת גואל צדק ב"ב אמן:

ואמרתי בזה עוד בפרשתך, בשבת קודש (פרשת ויחי) שחל יומא דהלולא של זקניי הגה"ק בעל בני יששכר ואגרא דכלה זי"ע

ישראל, עד כי יקחו מהם כל רכושם ויגיעו עד ככר לחם ר"ל). ומתחלה ויבן ערי מסכנות לפרעה, (הכל בעצת שרי ממשלתם את פיתום, שדרשו רז"ל (שמו"ר א י) פי תהום בלעו, שכונתם שירדו ח"ו ישראל לטמיון).

וז"ש לעיל אמר הכתוב הבה נתחכמ"ה לו, (שיעשה אותם געבילדע"ט בבתי ספרי חכמתם. אבל לא לטובתם, כי באמת הם רוצים שיהיו בני ישראל עניים מרודים ידועים ומיודעים). וכן כתוב להלן בסמוך ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך, (שדרשו חז"ל (סוטה יא:)) בפ"ה ר"ך, היינו בשפתי חלקות יקחו כדרך הממשלות החטאות. ולכסוף וימרדו את חייהם בעבודה קשה, ברשעות גלוי' ר"ל), הש"י יצילנו ויגאלנו במהרה בימינו:

עוֹד י"ף במ"ש לעיל הבה נתחכמה לו פן ירבה, (בקדושה). והי' כי תקראנה מלחמה, (הוא המלחמה הגרולה חורבן העולם שקודם הגאולה, שהם אותות הגאולה, כדאמרינן במגילה (ז:)) מלחמה גמי אתחלתא דגאולה הוא, ומזה יראו הסטרא אחרא שנקראו פרעה (עיין ליקו"ת בפרשתן), שלא ישובו ישראל בתשובה. ונוסף גם הוא על שונאינו, ונלחם בנו, (בהסטרא אחרא).

ובמסורה ונלחם ה' בפתחין, דן. ואידך (ש"א ח ב) והיינו [גם] אנחנו ככל הגויים [וגו'] ונלחם את מלחמתינו, (היינו "ועלה מן הארץ" שנאמר על ישראל שיעלו מארץ מצרים לאה"ק. אבל עלה מעצמו רומז כשרואה הבעל דבר חבלי משיח, וירא לנפשו שלא ישיבו ישראל בתשובה, על כן מסיתם בדרך הציאיניסטע"ן לעלות לארץ ישראל מעצמו בדרך הטבע, ולא בדרך גם על ידי הגואל צדק,

וזהו דרך כפירה. וז"ש המסורה בסמוך ל' "והיינו אנחנו ככל הגויים ונלחם את מלחמתנו" שנאמר בשמואל, אשר הוכיחם שמואל הנביא אז כי רבה רעתם באמרם כן, והקשו המפרשים (עיין רד"ק שם ועיין בתורת משה פרשת קרח) הלא הוא מצות עשה דאורייתא לשום מלך, ותירצו יען שאמרו ככל הגויים אשר סביבותנו, עיין ביאור הדברים בתרעא זעירא לשו"ת מנח"א ח"ב בעה"י ותבין היטב (הועתק לקמן פרשת שופטים בהג"ה). תמצית הדברים כי ה' שופטנו ומלכנו הוא יושיענו, ורק מ"ע דשום תשים עליך מלך, אבל לא ככל הגויים אשר סביבותנו להתרמות להם, בפרט ללחום את מלחמתנו בדרך הטבע, וזהו מעין דיעה המשובשת בימינו לעשות מלכות ישראל בארץ ישראל על פי דרך הטבע. וזאת הי' לא תהי' באמת. וזהו המשך המסורה כנו', אלא מאי יהי' [ג] ויצא ה' ונלחם בגויים ההם (זכרי' יד ג), (רק השם יתברך ילחם מלחמותנו בגויים כנו', ורק בדרך נס יגאלנו). [ד] ויאמר דוד אל שאול וגו' ונלחם עם הפלשתי הזה (ש"א ז לב), (היינו בכוא מלכות דו"ד זה יהי' ישועתנו, "ונלחם עם הפלשת"י", אשר על שם זה קראו פאלאסטינא כנודע, ילחמו עם הרעיון הדיעה הנפסדה הזאת להתיישב בפאלאסטינא בדרך הטבע במושבות הקאלאניעס ובתי חרושת המעשה וכיוצא). [ה] ויתמרמר מלך הנגב ויצא ונלחם עמו, (שזה יהי' במלחמות אחרונות בחבלי משיח, כמ"ש בדניאל (יא יא). ה' יגאלנו במהרה בימינו:

וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ. במדרש שוחר טוב (תהלים קיט סט) טפלו עלי שקר זדים אמרו הבה נתחכמה לו. אני בכל לב אצור פקודיך (שם), וכאשר יענו אותו כן ירבה. והוא פליאה דהא הך דכן ירבה

את זכר עמלק מתחת השמים. הנה ידוע כי מלחמה להוי' בעמלק מדר דר אין להבין כפשוטו, וכי ח"ו לחשוב אפילו כאפס כל דהו, כי הוא ב' לוחמים זה מול זה בשוה, והלא אם יחפוץ יתברך שמו לבטל את עמלק אז בתוך חלק היותר קטן, מרגע יבטלנו ויבערנו מן העולם. אלא בעל כרחך הפירוש והכונה להמלחמה בעדנו, ללחום בעד ה' ואמונתו דתו ותורתו, והמה הערב רב בימינו בסוף יומיא אלין, שהוא עד דורו של מלך המשיח, (כראיתא במכילתא (מס' דעמלק ב ג) בזה, על הכתוב מלחמה לה' בעמלק מדר דר). וקרא אותן בתיקוני זוהר הק' (עיין תיקון יב כו.) אינון ערב רב עמלקים (גם מיהודים) דדחקין לישראל (הכשרים) בגלותא, ולה' המלחמה אשר ניתן לנו הנסיון הקשה נגדם, שצריכין למחות בהם וללחום עמהם, ומהציונים המכחישים תורה שבכתב תורה מן השמים, ואחריהם כאו האגודיים בדף היומי (ובצירוף ההכשר"ע - והחלוצהרי"י שלהם, יחד עם הציונים הקודמים, והמה מבטלים טעם ושכל לימוד הגמרא, רק כמו דף הנכרים בלי טעם וריח).

וז"ש כתו"ב זאת זכרון בספ"ר, (הוא תור"ה שבכת"ב בספ"ר תורה). ושם באוני יהושע, (הוא תורה שבעל פה, דבר הנאמר מפה לאוז"ן, ונמסר מכל אחד ואחד לתלמידו, ויהושע הוא כפני הלכנ"ה (כ"ב עה.), בחינת תורה שבעל פה כנודע (זוח"כ רעו.). וכאשר נחזק במעוז תורה שבכתב ושבעל פה, (אז) כי מחה אמת"ה, (לשון מחאה שמוחזן ולוחמין נגד). את זכר עמלק מתחת השמים, (ראינון העמלקים ערב רב, כנ"ל מתיקוני זוהר הק'), ה' יצילנו ויושיענו במהרה בימינו:

אלין, שהם ב"א השמ"ש של עולם הזה, ערב שבת עם חשיכה, והעיקר להתחזק באמונ"ה בזה בכל תוקף, ועוד כמ"ש ברניאל (פ"ב) רבים לא יאמינו, על כן צריכין שארית ישראל להתחזק [ידי'ו י"ד מספר דוד כנ"ל] באמונה יתירה. ועל ידי זה) ויחלוש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב, (ושזהו מלחמת עמלק לבטל דעותיו, כמ"ש אסתר להתפלל לפני המלך מלכו של עולם יתברך שמו, להסיר מחשבת המן בן המדתא, היינו הדיעות רעות ומחשבותיו שהפיל בין היהודים, והן המה העמלקים ערב רב דדוחקין לישראל בגלותא, כמ"ש בתיקוני זוה"ק (תיקון יב כו.) וכנודע). וזהו שסיים הכתוב מלחמה להוי' בעמלק מדר דר, (זהו הנסיון בכל דור ודור במלחמת עמלק כזה), כנזכר, ה' יעזרנו:

או יאמר על הכתוב הלז ויקחו אב"ן, היינו (לעיל א טו) וראיתן על האבנים, מקור שורשן זכות אבות ואמהות הקדושים המסורה מהם, וכנזכר לעיל מהכתוב מראש צורים אראנו, היינו האבנים כפשוטו, והכונה על האבות ואמהות, וזהו האמונה. וז"ש ויש"ב עלי', כי ויש"ב גימטריא ג' פעמים ק"ו, שהם הג' אבות ג' קו"ן, כנודע בבני יששכר (מאמרי חודש תשרי מאמר י אות כא) על דברי הש"ס (פוכה לא.) איתתא דהווה ל' לאבוה שיי"ח עבדים. וזהו ויש"ב ג' פעמים ק"ו). עלי', (על כח מסורת האבות וזכותם, שאין קורין אבות אלא לשלשה (ברכות טו:), והם הג' פעמים ק"ו) כנזכר לעיל:

ויאמר ה' אל משה כתוב זאת זכרון בספר ושם באוני יהושע כי מחה אמת

ידעת את העם כי ברע הוא, ויאמרו עשה לנו אלהים וגו', (היינו שהחזקתם ברעה, ועל כן אמרתי רק בתחבולות לילך עמם ולעכבם על ידי זה ממעשיהם), כדפירש רש"י לעיל איך הי' כונתו לשם שמים לעכבן מזה:

ויאמר להם למי זהב התפרקו ויתנו לי ואשליכהו באש ויצא העגל הזה.

המקרא הזה צווח ואומר דרשוני וחיו, כי מה זה תירוץ שאין הוא חייב בדבר, כי אם כן למה צוה להם וליקח מהם זהב ולהשליכו באש לבלי תועלת שיתך הזהב ויאבד, וכי על ידי זה ישתקו הערב רב מיצרם הרע, שרצו לעשות פסל אלקות ר"ל. ויש לומר על דרך רמז כי הוא נבואה לדורות, לאשר כמה צדיקים מהאדמורי"ם הגדולים זי"ע לקחו זהב יומן, כסף רב, גם מהמון שאינם יראים, והמה הצדיקים חשבו מחשבות ועשו בזה דברים טובים, וחשבו כי על ידי זה ישובו (הנותנים) בתשובה. אמנם רבים מהצדיקים האדמורי"ם זי"ע החולקים וצווחו שאין ליקח ממחללי שבת קודש בפרהסיא וכיוצא, ובראשיהם זקניו הקדוש זי"ע בעל בני יששכר כמ"ש בספריו הקדושים (עיין אגד"כ שופטים ד"ה כי הגוים ועוד), כי המעות הזה יזיק בנפש להצדיק המקבל מהם, כי כח הפועל בנפעל וכו', וכן דעת אדמו"ר הקדוש הרב (רבינו יחזקאל) משינאווע זי"ע.

וזהו י"ל רמז, כי ראה אהרן הכהן (שושבינא דכנסת ישראל (זוה"ג ג:)) את העם כי ברע הוא, (וחשב על ידי זה לתקנם). ואמר להם למי זהב התפרקו, (ביקש מהם זהב ומעות הרבה). ויתנו לי ואשליכהו בא"ש, שנקרא התור"ה (מדרש תהילים טו ז), הלא כה דברי בא"ש (ירמ' כג כט), וככהנה, והיינו אשר חשב לעשות בזה דברים טובים לחיזוק התורה והדת.

(והגם שי"ל סברא לאידך גיסא, כי אם עוסק במסחרו ומרויח ומפסיק בשביל ציוי ית"ש ביום השבת הוא מסירות נפש יותר ממי שהוא מתענג בשבת ממנוחתו, עם כל זה צריך להיות גם שניהם, היינו במסירות נפש כנו', ושהגם שמרויח בחול כנו' עם כל זה יהי' כאלו כל מלאכתך עשויי', כמו שאמרו חז"ל, וממילא יתענג מנוחת מרגוע כנו') (א):

ויאמר משה אל אהרן מה עשה לך העם הזה כי הבאת עליו חטאה גדולה.

עיין בדברינו במאמר תורת שבת (פ' שמיני) ועוד בכמה דוכתי, הענין מ"ש באהרן ונשא את חשן המשפט, (תרגום אונקלוס (לעיל כה ל) ית דין בני ישראל). על לב"ו, (היינו שהי' החטא הלז מבחי' (יחזקאל יד ה) למען תפוש את בית ישראל בלב"ם, כי עבודה זרה חייב גם במחשבה בלב, ועל כן לקחו אהרן על לב"ו, שהי' כונתו לשם שמים להעלות חטאן ולכפר עליהם). אבל באמת לא היו ישראל ראויין בזה, (כפרט שהי' ביניהם הערב רב), להסתכן בנפשם להכניסם בנסיון בעבודה עמוקה ושיוכלו להנצל מזה. ועל כן תמה משה על אחיו אהרן, ויאמר משה אל אהרן מה עשה לך העם הזה, (תורה מצות כל כך מה עשו לך עד שהוטבו בעיניך להחזיקם במדרגה גדולה וגבוהה כזה שיוכלו להכניסם בנסיון כזה כנו'), כי הבאת עליו חטאה גדולה, (ושיוכלו להנצל ממנה). ויאמר אהרן אל יתר אף אדני, (לחשוב עלי כי החזקתי אותם בטעות את העם במדרגה גדולה יותר מדאי, כי על כן הכנסתים בסכנה בצרת הנסיון הלז. אדרבא) אתה (וכמוני כמוך),

(א). אם כי כבר נדפס זה בספרא דמרא רבינו המחבר במאמר תורת שבת בחמשה מאמרות, עם כל זה צעזעל חוספת דברים משנה לא זכ ממקומה צכאן:

להצילנו בעת הקטרוג וחבלי משיח כנזכר (לעיל ד"ה ועתה לך), מהמבורר בכתובים הנז', כיון דקאי (זה על המלאך מליץ ומבשר קודם ביאת גואל צדק במהרה בימינו, והוא יהי' המלאך השליח לטובה במהרה בימינו בתוך כלל ישראל, ויהי רצון שלא יאמר פינו דבר שלא כרצונו):

ויאמר אני אעביר כל טובי על פניך. [אעביר] במסורה ג', דן. ואידך (יחזקאל יד טו) לו חי' רעה אעביר בארץ. [ג] ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ (זכרי' יג ב). י"ל הענין אעביר כל טובי על פניך שהוא הי"ג מדות שבהם תלויים כל הישועות טובות וברכות, גם למי שאינו הגון ואינו כדאי, כמ"ש בפרשתן ודרשת רז"ל (ברכות ז.) על הכתוב (שמות לג יט) וחנותי את אשר אחון וגו', וגם הגאולה שלימה תלוי בזה, כשיאמינו ויחכו לביאתו, הוא מהי"ג עקרים שהם כנגד הי"ג מדות.

ווי"ש המסורה ויאמר אני אעביר כל טובי על פניך וגו', (שהוא הי"ג מדות). לו חי' רעה אעביר בארץ, (היינו המלחמות והעזות וחורבן העולם שהוא חבלי משיח קודם ביאת גואל צדק. ועל ידי זה נזכה) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ (שהוא כתיקון הגמור), במהרה בימינו אמן:

הנה מקום אתי ונצבת על הצו"ר. היינו ע"ל הצו"ר, האותיות שהם למעל"ה מאותיות צו"ר, הם קפ"ה, בגימטריא א"ל במילואו אל"ף למ"ד, כמבואר בעץ חיים (בהקדמה ובפע"ח שער הלולב פ"ב), על כן נאמר לו אז הי"ג מדות, כנזכר בזה המשך הכתוב, ושורש הי"ג מדות הם שם א"ל, יומא דאזיל על כולהו יומין, חסד אל כל היום (תהילים נב ג), כמבואר בזה"ק (עיין זוה"ג לא.), וכן כתב

(קידושין לג.) דר' יוחנן הוי קם מפני סבי ארמאי ומקדים לו שלום, אפילו לנכרי בשוק, מכ"ש משה רבינו כנז'.) ולפי דרכנו י"ל שהסתכל משה רבינו על התכלית שיהי' קודם הגאולה השלימה במהרה בימינו, ושירצו לילך לפאלעסטינע על הצהרת בעל פעור ושלום העמים, על כן הזהירם כי שלום הוא שמו של הקב"ה, על כן אין לבקש שלום האומות אחרי המלחמה, כי איך ישרה שמו של הקב"ה, (שנקרא שלום, והוא בחי' שכינתו), על אומות העולם, ורק על הגאולה יהי' כל מגמתנו, כך יעזרנו במהרה בימינו ויגאלנו בקרוב.

ובזה י"ל מה שנתחבט רבינו הרמב"ן ז"ל בפירושו עה"ת (כפ' משפטים, כג כ, וכן בזה) בארוכה מה זה הענין עם המלאך מ"ש (שמות כג ב) הנני שולח מלאך וגו', ומה שלא רצה משה רבינו לשליח, כמ"ש (כפס' הקודם) אם אין פניך הולכים וגו', וכן מה שביקש אחר כך ואתה וגו' את אשר תשלח עמי, עיין שם באורך.

וגם אשר כתב על הרב אבן עזרא שכתב שהמלאך הלז היינו מיכאל, והרמב"ן כתב עליו שלא ידע (הרב אבן עזרא) ולא שמע זה ולא ינבא אמת, כן הוא דברי רבינו הרמב"ן, בודאי גדולים וחשובים יותר אלפי פעמים בגדלו לאין שיעור כנגלה ובנסתר ובפרט בדברי קבלה ואמת.

אמנם בזה (אולי) י"ל שפיר שהרב אבן עזרא כיון אל האמת על פי המבואר בזה"ה הק' (זו"ח בראשית יו.). דהמלאך מיכאל היינו בחינת אליהו הכהן הגדול (עיין זוה"ב רלא. ח"ג כו:), והוא יבא אלי' הנביא לבשרנו קודם הגאולה בקרוב, וגם היינו זהו מיכאל שעומד בעדנו

הרשעים האלו ודיעותם. על כן נאמר בזה שעמי הארץ מסייעין אותן לבית דין, אמנם לעקור עבודה זרה אדוקה כזו עד שנתגשמו ונהיו כבערים (יותר מחית השדה), אשר לא ירחמו עוד בניהם מלשרפם לעבודה זרה, כודאי גדול כח הסטרא אחרא, והיו הרבה מתועבים כאלו, וצריכין לעומתן אנשים גבורי חיל ללחום כנגדן, ולבערם מן הארץ, וזה אין באפשרי על ידי תלמידי חכמים, כי התורה מתשת כח, וכמו שאמרו רז"ל (סנהדרין כו:), על כן רק עמי הארץ הפשוטים יוכלו ביותר ללחום עם המגושמים החוטאים האלו, ולזה צריכין עמי הארץ, [ועיין רש"י בסוכה (מג:)] בד"ה עמי הארץ שלא הוי בקיאים באיסור טלמול, והם היתה ידם עם הפרושים עכל"ה].

וז"ש עם שבגיננו נבראה הארץ, (כי מלאכים ושכליים נבדלים יש להקב"ה די, וברא עולם הזה הגשמי השפל כדי ללחום מלחמת היצר בגשמיות ופשטות, ולזה מסוגלים העמי הארץ כנו'). עם שעתידין לירש את הארץ, (כדי לקיים התורה ולא להתדבק ולישאר בתועבות דרי הארץ הקודמים, שהחטיאו את הארץ בתועבות הנ"ל, ולזה צריכין עמי הארץ ללחום כנגדן ולבער טומאותם, ועל ידי זה עתידין לירש את הארץ) כנו':

או יאמר איש איש מבני ישראל וגו', אשר יתן מזרעו למולך מות יומת עם הארץ ירגמוהו באבן. היינו כי התורה הק' כנבואת משה רבינו מפי קוב"ה ניבאה מה שיהי' בסוף יומיא אלין שיהי' המלכיות נהפך למינות, ובפרט הסאוועט ודומיהן, וכמעט כולם וגם מהערב רב מיהודים ציאניסטע"ן וכל כתות שלהם הדומין, וקאמוניסטען וסתם כופרים המתחדשים.

עם הארץ מסייעין אותן. עם הארץ, עם שבגיננו נבראה הארץ, [דבר אחר, עם] שעתידין לירש את הארץ על ידי מצות הללו, עד כאן לשונו הק'. ויש לדקדק בזה טובא, ראשית למה לא הזהיר בשארי וכל חייבי מיתת בית דין, שאם אין כח בבית דין, עם הארץ יסייעם. וכן מה ששיבח בזה ודרשו רז"ל על תיבות עם הארץ שבגיננו נברא הארץ, שהמה לתכלית הנרצה ושעתידין לירש את הארץ, ובכל מקום מצינו כינוי עם הארץ לגנאי שמותר לקרעו כדג, וכיוצא בדרשות חז"ל (פסחים מט:): בגנות המון, וקראום "עם הארץ" אשר לא ידעו ולא יבינו ואינם חפצים בתורה, ואדרבא שונאים את חכמי התורה, כמ"ש רבי עקיבא (שם) כשהייתי עם הארץ אמרתי כשבא לפני תלמיד חכם אנשכנו כחמור, ומה זה שיבח אותם כאן כל כך.

ונראה מתורץ הכל בחדא מחתא, כי ההעברה את בניהם למולך הוא דבר שקוץ ומגונה כל כך, ותועבה גדולה ואכזריות גוראה שאין כמוהו לשרוף בנו באש בין שני מדורי אש, כדאיתא בתרגום יונתן למתוקדא בנורא, וכמ"ש הרמב"ן בפרשה הקודמת (אחרי, לעיל י"ה כא) שנראה שזהו המולך שיעבירום וישרפום לבניהם באש, וכמו שגינה אותם הכתוב בפירוש במעשה הכנענים ועבודה זרה שלהם, וכתב כי גם את בניהם ואת בנותיהם ישרפו באש לאלהיהם, על כן המצוה ביותר לעקור עבודה זרה זו מלב באי הארץ, שלא ישאר בידם ובלבם מאומה מן התועבה ועבודה זרה האדוקה הזאת, וזה יבינו גם עם הארץ (שאינם אדוקים בעבודה זרה זו), את גודל פתאות ורשעות האנשים האלה, החוטאים בנפשותם אשר ישרפו באש את בניהם ואת בנותם. על כן ציוו זה לעם הארץ שיקיימו זאת (מרצונם), לסייע לבית דין לענוש ולעקור מן השורש את

מאחינו בני ישראל רשעים כאלו אין זה בשורה טובה, אך "מדה טובה" לישראל להשמר מהם על ידי זה, ולא לילך במזימותם כנזכר:

והריקותי אחריכם חרב. והריקותי תרין במסורה, דן. ואידך (מלאכי ג י) והריקותי לכם ברכה עד בלי די. היינו כמ"ש שם בתורת שבת כי כל זה רמוז לברכה, והריקותי אחריכם, (בחי' אחוריים). חרב, (עליהם תהי' החרב), ואתם תהיו נקיים. וזהו הרמוז והריקותי "לכם" ברכה עד בלי די, (רק "אחריכם", הסטרא אחרא האחוריים שונאים יהי' עליהם חרב):

והנשאים בכס. (מהאמונה, שלא יכלו לעמוד בקשרי המלחמה נגד היצר הרע). והבאתי מרדך בלבכם, (שהוא מהמרד בלבכם שנתתי בעקבתא דמשיחא שלא יכלו לעמוד בגדר האמונה, רק אחד בעיר ושנים במשפחה, ורכים לא יאמינו. רק יחשבו) בארצות אויביהם, (להטיב המצב בארצות הגלות). ורדף אותם, (בלבכם יפחדו). קול עלה נדף, (נקראו העלי נדף צייטונגען ובלעטטע"ר אשר יספרו כי כאן הפוליטיק אומר הכן למלחמה, וכן במדינה אחרת וכיוצא, וממילא קוה לשלום [בגלות] ואין טוב לעת מרפא והנה בעתה, כמ"ש בספרים הקדושים. ועל ידי זה) ונסו מנסת חרב ונפלו, (כי תחלת נפילה ניסה, [כמו שאמרו חז"ל בסוטה (מד:)], מפני שלא יעמדו בבטחון אמונת ביאת גואל צדק במהרה בימינו). ואין, (האין סוף ית"ש, הוא) רודף, (שמראה הנסיון כדי לזכותנו ולבחון אותנו מי שיעמוד באמונה), והוא יעזרנו במהרה בימינו אמנ:

או יאמר והשימותי אני את הארץ. ופירש רש"י זו מדה טובה לישראל שלא ימצאו האויבים נחת רוח בארצכם, שתהא שוממה מיושבי' עכל"ה. קשה הלשון "מדה טובה" לישראל, דהוה ל"י למימר בשורה טובה, כמ"ש רש"י הלשון (בפרשת מצורע (עין ויקרא יד לב)) כנגעי בתים כי "בשורה טובה" נתבשרו ישראל שימצאו אוצרות שם על ידי הנגעים. וגם באמת אינו בשורה טובה, כי מה נפקא מיני' לישראל אם ימצאו שם הנכרים בארץ ישראל נחת או לא, אם אנחנו שרויין בגלות ובצרות בחוץ לארץ.

ונראה הנבואה רמוז על (הקאלאניסטען) החלוצים מכל אלו המפלגות החדשים ר"ל בארץ הקודש, שזהו גורם חורבן הדת וקלקול האמונה בארץ הקודש, ובאמת כתב באהבת יהונתן (על הפטורות) פרשת ואתחנן שסופן של אלו העולים על פי האומות העולם שיתנו להם רשות טרם הגאולה, יהי' רע ומר ר"ל. וזהו והשימותי אני את הארץ, שזהו רצונו ית"ש שתהי' שממון (בלתי הקאלאניסטען עובדי האדמה). ושממו עלי' אויביכם, (היינו אויביכם החלוצים [ציאניסטען, מזוראחיסטען, אגודיסטען, יושוביסטען וכיוצא], שהמה מבני ישראל, והמה אויבי הדת ואמונת ביאת גואל צדק במהרה בימינו, יהי' להם שם מפלה ושממה. וז"ש על אלו) היושבי'ם ב"ה, (שחשבו לעשות ישו"ב הארץ), וזהו חורבנה ר"ל. על כן זהו מדה טובה לישראל שלא ימצאו נחת רוח בעבודת האדמה שיספיק לריוח פרנסתם, וזהו מדה טובה לישראל שלא ילמדו מדרכם לילך בעקבותם להיות חלוצים קלים כמותם. ולשון בשורה טובה לא שייך בזה, כיון שכן יתפרצו

נפש דעשרה הרוגי מלכות, מיין נוקבין כנודע, שהוא עליות נשמות הצדיקים). ואל אראה ברעתי, (כפירוש הפשוטו), ככה מסר נפשי הרעיא מהימנא זי"ע, ונוכה במהרה בימינו שיוליכנו קוממיות לארצנו כביאת גואל צדק במהרה בימינו:

כי משה רבינו ברוב ענותותו ביקש כי השם יתברך יעלה נשמתו על ידי השם ככ"ה כנזכר, גם אם בלתי מגיע לו השכר בשביל מעשיו, וממילא אין שכרו רק בבחינת נקבה [מקבלת], בלי מגיע לה, כמו בחינת דכר המשפיע). הרגני נא הרג, (בחינת מסירת

שלח

(וכל מה שאירע לאבות סימן לבנים, גם עתה קודם ביאת גואל צדק נתפשטו דיעות נפסדות בעולם, של הציאניסמען וגם אכזריי' המזרחיסמען או האגודיסמען ודומיהן, לעשות ישוב ארץ ישראל בדרך הטבע, ולזה יחשבו שיהי' גאולת ישראל, והוא טעות וכפירה ר"ל, כמו שביארתי כבר באריכות במקומות רבות. וז"ש) אשר אני נותן לבני ישראל, (כי השם יתברך כביכול הבטיחנו ליתן ארץ ישראל, והבטיח זאת לאבותינו, והוא יתברך שמו למעלה מן הטבע, וגם עתה יתברך שמו יקיים הבטחתו ליתן לנו ארץ ישראל, כדין התורה שמבטיח לאחד ליתן לו הדבר הזה, צריך ליתנו לו בעצמו, או על ידי שלוחו מבני ברית, היינו ישראל, ולא על ידי נכרי או ישראל מומר שאינו בר שליחות, [ולכן] בעל כרחך יתברך שמו יתן לנו ארץ ישראל, ולא על ידי הנכרים או הציאניסמען שאינם מאמינים ויראים). אולם גם אז המרגלים הי' להם טעות זה, שחשבו שיירשו

שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען אשר אני נותן לבני ישראל. אמרינן בברכות (ה.) ג' דברים נקנו על ידי יסורי"ם, תור"ה וארץ ישראל ועולם הבא. ובזה מובן מה שישנם החבלי משיח קודם ביאתו, כי הן הנה היסורים קודם שבאים לארץ ישראל על פי התורה, כי רוב מצות התורה תלויים בארץ כביאת גואל צדק, כמו שכתבנו כבר במקום אחר (פרשת במדבר ד"ה ועכ"פ) בשם המגלה עמוקות (פרשת קדושים, ועיין אופן עו), ואז יהי' העולם הבא. נמצא אלו השלשה יחדיו נכללו כאחד בזה, תור"ה ארץ ישראל ועולם הבא שנקנית רק על ידי יסורים, ועל כן זהו החבלי משיח. ועל זה הי' כוונת משה רבינו ע"ה לטובה לשלחם, ויתור"ו (לשון תור"ה), את ארץ כנען, שיבואו לשם על פי התורה, לשון ויתור"ו, היינו בדרך גם, כמו שהבטיחנו יתברך שמו ולא בדרך הטבע, כי התורה קדמה לעולם ולדרך הטבע (שוח"ט צ יב).

שרמזו והגיד לו ית"ש, שיהי' רק שלוחי רשות (בבחי' אם תרצה כנו'), ולא שלוחי מצוה, כי על כן משה רבינו יתאמץ בברכתו ובתפלתו על יהושע תלמידו, י"ק (שהש"י) יושיעך מעצת מרגלים וקראו בשם יהושע"ע (יג מז וברש"י שם, ועיין סוטה לד:).

וזהו י"ל טמון ברמ"ז בדברי חז"ל בפסחים (סה:): בלשון המשנה אמר לו רבי אליעזר "מה זה יהושע מה ראי' רשות למצוה". ויפלא הלשון כפשוטו, מה שהזכיר לו שם יהושע באמצע דבריו, מה זה "יהושע" מה ראי' וכו', (ומצינו בדברי חז"ל שהזכיר תנא שם חברו לנוכח בתחלת דבריו, אבל לא באמצע שאין לו פירוש והמשך. ובפרט) בלשון המתני' שדרך התנא לשנות בקצרה כל אות ואות, ומה זה שכתב בזה בהחילוק בין רשות למצוה, תיבת שם "יהושע" באמצע.

אולם י"ל כי זהו רמזו בענינו, שבעל כרחך חילוק גדול יש בין רשות למצוה, וז"ש מה זה "יהושע", (השם יהושע"ע בתורה שבתחלה נקרא הושע, אלא שהוצרך משה רבינו ע"ה לקרוא לו השם יהושע"ע, להנצל כנו', מפני שלא הי' שליחות מצוה רק רשות כנו'. וז"ש) מה ראי' רשות למצוה, (הלא חלוקים הם על כרחך, דאם תאמר דרשות דומה למצוה, אם כן מה זה יהושע"ע, מה הי' צריך לשם יהושע"ע בתורה, כיון דשלוחי מצוה אינן ניזוקין, וגם שלוחי רשות כן, אלא ודאי דיש חילוק בין רשות למצוה) כנו':

או יאמר [מה שאמרתי בסעודה ביומא דהלולא דאזמו"ר הקדוש זי"ע בפה"ק בעל ספרי שם שלמה כתי"ק], על פי מה שכתב אזמו"ר בכתי"י שם שלמה בפרשתו, שלח לך אנשי"ם,

ארץ ישראל בדרך הטבע כמבואר בהמשך הכתובים, על כן יראו מפני הערים בצורות ומפני בני ענק שלא יוכלו לכבשם, ובאמת הוא הכל שלא כדרך הטבע, וברצונו יתברך שמו ליתנה לנו, כנוכר לעיל.

וז"ש המסורה ומה הערים אשר הוא יושב "בהנה". ג' במסורה. דן. ואידך (ויקרא ה כב) אשר יעשה האדם לחטוא בהנה. [ג] והערים אשר הוא בוטח בהנה (ירמ' ה ז). כי בזה רגילין לחטוא לתלות החבלי משיח וגם ביאת ארץ ישראל בדרך הטבע כנ"ל, וזה הי' חטא המרגלים כנו', במה שאמרו שתלוי בטבע, ואמרו ומה הערים אשר הוא יושב בהנה. וזהו גנות ארץ ישראל לדון אותה על פי הטבע, (כי באמת ארץ צבי הוא, כדררשינן בגיטין פרק הנזקין (נ.)) ואכמ"ל). וגם והערים אשר הוא בוטח בהנה, כל זה בכלל הטעות, כי באמת הכל הוא רק מאת ה' במתנתו, וכן נזכה לביאת גואל צדק וביאת הארץ קוממיות במהרה בימינו אמן. [ועיין זוה"ק פ' נח (עח). ולא יכולת למנדע חילא דההוא ארעא דאיהו עמיק וסתים, עיין שם. וי"ל כפשוטו שאין להשיג מעלת ארץ ישראל בדרך הפשוט כנ"ל, רק הוא עמוק וסתום עיין שם, ונעלה בקישור למעלה מן הטבע וכנ"ל]:

או יאמר שלח לך אנשים וגו'. פירש"י מדרש רז"ל (תנחומא ה) אני איני מצווה לך אם תרצה שלח. והי' רק רשו"ת ולא מצו"ה, כיון שהוא ית"ש לא מצווה, וכיון שאינו רק רשות ("אם תרצה" כנ"ל), ממילא צריכין לרחמים שלא יכשלו בדיעה ועצת שקר של המרגלים, כמו שהי' מה שהי'. כי קיימא לן (פסחים ה.) שלוחי מצו"ה אינן ניזוקין וכו', ודייקא שלוחי מצו"ה ולא שלוחי רשו"ת. על כן זהו

לאה"ק על ידי ביאת גואל צדק במהרה בימינו, שזהו הכתיבת התה"ק, וזהו הביאה השלישית על דרך התורה כנו'.

וז"ש עוד בכת"י שם שלמה לאזמור"ר זי"ע בפרשתן, שצוה עליהם ואת העם היושב עלי', החזק הוא הרפה, המעט הוא אם רב, (הכל חד ואין נפקא מינ'. וכמו כן) ומה הערים אשר הוא יושב בהנה, הבמחנים אם במבצרים, והארץ השמנה הוא אם רזה, הכל שקול כי אין מעצור להשי"ת להושיע בכל טוב סלה, בארץ שמינה או רזה, רק שישגתו לתכלית העיקרי הפנימי ששלח אותם, ויתור"ו (בדרך התורה הקדושה), את ארץ כנען כנ"ל, עד כאן תוכן דברי אזמור"ר הג"ל.

וי"ל בזה כי הכל הולך אחר החתום (עין ברכות יב.), העיקר בהשאלה האחרונה, היש בה עץ, (צדיק שיגן עליהם, כדרשת חז"ל (ב"ב ט:)), אם אין. ומה ישענו כי נלך לאה"ק כעת אשר הצדיקי אמת בעיר ה' שמה הזקנים הקדושים הגאונים זי"ע נסתלקו לעוה"ב, ואותנו עזבו לאנחות בעוה"ר, ובשנה הזאת בימות החורף (ג' טבת) נסתלק (בעיה"ק תוב"ב) בעון הדור, הגה"ק המקובל הגדול האמיתי מו"ה חיים שאול הכהן דוויד זי"ע, אשר כמעט לא נהיתה כמותו גם בדורות הקודמים הסמוכים אלינו, ואין לנו לחכות רק לישועת ישראל בביאת הגואל במהרה דידן וכל טוב סלה במהרה בימינו אמן.

ולאשר הוא ביומא דהלולא של אזמור"ר זי"ע כנ"ל, שאומרים שמועה מפיו, וכמ"ש רש"י (בסוף יבמות קכב.) בשם תשובת הגאונים, על מה דאמרו רז"ל יומא דרגלא על היום הזה, על כן לא אמנע טוב להציג עוד מ"ש בשם

(ר"ת אליהו נחמי' שילה ינון מנחם, שהמה שמות אלי' הנביא ונחמי' בן חושיאל מהגואלים, ושיל"ה ינו"ן מנח"ם המה שמות הגואל צדק לכל מאן דאמר כדאית לי' בפרק חלק (סנהדרין צו:). והיינו שכונת היוצר בראשית ית"ש, וגם כונת משה רבינו הפנימית, הי' שליחתם של המרגלים לתכלית העיקרי, וכמבואר בספרים הקדושים. אלא שהמה טעו וחשבו שביאת אה"ק יהי' רק בדרך הטבע, על כן למטרה זו נשלחו המה. וז"ש) ויתור"ו, (לשון תור"ה). את ארץ כנען, (שיבואו לאה"ק בדרך התור"ה), עד כאן תוכן דברי אזמור"ר הג"ל.

ורוח ה' דיבר בו, כי באמת היכן קס"ד לדור ריעה הלז ששמעו אנכי ולא יהי' לך מפי הגבורה יתברך שמו, וקבלו התורה הק', ועמם משה ואהרן ודעימי' וכו', שלא יבואו בדרך התורה לארץ ישראל. אלא ודאי כונה הפנימיות רמוז כאן, להביאה השלישית לאה"ק על ידי אלי' ומשיח צדקינו במהרה בימינו, (כאשר רמוז בר"ת אנשים כנו'). ועל זה בא להזהיר להוציא מלב הטועים ומטעים לעשות קאלאניע"ן, וזהו דרך הציאניסמע"ן הכופרים ימ"ש, ועמם גם כל שום וחניכא דאית להו הדומה להם אפילו במקצת בזה, להתיישב (כלומר להחריב) אה"ק בדרך הטבע, ומלבד שהוא הבל ושקר לא יועילו ולא יצליחו, ורק גרמו כל אלו החורבנות בנפש וגוף בני ישראל, ואינו כלל בדרך התורה, וכמו שביארתי בעה"י בשו"ת מנחת אלעזר (חלק ה') בדעת הרמב"ם ז"ל שאין בימינו (טרם ביאת גואל צדק במהרה בימינו) בעוה"ר כלל מצות ישוב הארץ, וכבר נדפס גם כן מקצת מזה בס' עולת תמיד ואכמ"ל. ועל כל פנים אינו בדרך התור"ה ופסק להלכה כלל, על כן צריכין להשמר ולהזהר מהם ומדיעותיהם, ונזכה לבא

העליונה. ומה שהוא כעת הנסיונות, מרם ביאת בן דוד הוא כן), ודוד עלה במעלה וגו', (על ידי) עלה וככה, (שמתחילים בכבייה וצרות חבלי משיח והזורעים בדמעה ברנה יקצרו בא יבא ברנה (תהילים קכו ה)), במהרה בימינו אמן.

ו"ש ויהושע בן נון וכלב בן יפונה מן התרים את הארץ קרעו בגדיהם, (היינו לבוש הטבעי קרעו, וצווחו שישגחו רק על הרוחניות, כיון שהש"י רוצה ליתנה לנו). ו"ש אם חפץ בנו ה' והביא אותנו אל הארץ הזאת, (רק אם הוא רצון הש"י שהגיע הזמן לקיים תורתו שמה, אז יביא אותנו במהרה בימינו) ונתנה לנו, (היינו הוא ית"ש יתנה לנו, ולא על ידי שלוחים שאינם בני ברית. וכנ"ל (ד"ה שלח לך אנשים) וגו', אך בה' אל תמרודו, (לחשוב מחשבות איך לכא שם בדרך הטבע, וזהו מרידת באמונת הש"י). ואתם אל תיראו את עם הארץ, (כיון שלא תבואו שמה בדרך הטבע. ועל ידי כחו ית"ש הלא) כי לחמנו הם סר צלם מעליהם וה' אתנו אל תיראום:

או יאמר ויהם כלב את העם וגו'. ודרשו רז"ל (סוטה לה). שכלב דיבר ולא יהושע, כי פתח יהושע וקמשתעי, אמרו לי' הן ריש קטיעא ימלל. עיין מה שכתבנו בהקדמת תרעא זעירא לשו"ת מנח"א חלק ה':

ונדוי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם. כבר תמה בקדושת לוי (שלח ד"ה ונהי) דהא לפי דרשת רז"ל (סוטה לה). ורש"י גראו ליושבי הארץ ואמרו נמלים יש וכו', ומה ענין נמלי"ם לחגבי"ם. והעיקר קשה מה שאמרו ונה"י בעינינו כחגבים, מה זה נפקא מינא איך המה בעיניהם, הלא בעיניהם וכדעתם המה בני אדם ולא חגבים. והעיקר צריך להבין אשר היינו

אשר המה תפארתיהם. אלא ודאי כדאמרן בפרשתן בזה, והוא עוד בספרים הק', כי זהו עיקר טעותם, שחשבו כי כבישת הארץ תהי' בדרך הטבע, וממילא על זה לא שייך להשתטח על קברת אבותם, כי חשבו אשר המה לא ישיבו להם מקברותיהם לידע מהות הארץ וכו', רק המה יראו בדרך הטבע וזהו הי' טעותם.

ומה שהלך כלב לבדו ולא יהושע, כי הוא בטוח בברכת רבו משה, שיושיעוהו הש"י מעצת מרגלים, ואינו צריך עוד לתפלות ולעורר זכות אבות על ציוני קבורתם, כי הוא בטוח בברכת משה רבינו יותר מזולתו, ואשר בו היתה קשורה נפשו כמובן:

ויהם כלב את העם אל משה ויאמר עלה נעלה וירשנו אותה כי יכול נוכל לה. עלה במסורה ג'. דן. ואידך (בראשית מו ד) ואנכי אעלך גם עלה. [ג] ודוד עלה במעלה הזתים וגו' עלה וככה (ש"כ טו ל). היינו כי רומז על ביאת הארץ במהרה בימינו, כי כת המרגלים (בימינו) המה הציאנסטען ודומיהן (כמ"ש לעיל בד"ה שלח לך אנשים), וכן כת מנהיגי הפריעדיסטע"ן אשר לא יקוו לגאולה שלימה, ועל ידי זה לא יעוררו על ככה ויניאו את לב העם מלשוב בתשובה, רק לחכות לשלום העמים, או לכא לארץ ישראל בדרך הטבע.

ו"ש עלה נעלה וירשנו אותה כי יכול נוכל לה, (אם נשוב לה' ותורתו, כי בודאי נוכל לשוב בתשובה, כי אם הגאולה תלוי בזה, כמ"ש הרמב"ם בהל' תשובה (פ"ז ה"ה), בודאי אין הקב"ה בא בטרונאי עם בריותיו (ע"ז ג.), ונוכל לשוב, והבא לטהר מסייעין אותו (יזמא לח:)). **ואנכי אעלך גם עלה**, (שהש"י ירוממנו משפלות דעתינו וישיבנו אליו ית' במעלה

בעיניהם, (כי כן דרך המרגל רק לראות איך נראה הוא בפני יושבי הארץ, ואם לא עשה רושם עליהם, לחשדו על מעשי מרגל, כי אז יתפשוהו למאסר וכיוצא), ולבסוף חשב "וכן היינו בעיניהם", דרך אגב, ותפסו את העיקר לטפל. וגם מה בעי הכא לדמיון החגבי"ם וכן"ל.

וי"ל כי ענין המרגלים שהיו כולם ראשי בני ישראל המה, ועל פי ה' בחרום לשלחם, ובאותו שעה כשרים וצדיקים היו, היתכן לומר שנכשלו ברצונם כל כך על להיפך. אלא ודאי כי זה הי' נסובה מן השמים ית"ש, להסיב לבם אחורנית ולבלבל את דעתם ולשונם, שיאמרו שלא כראוי כדי להיות נסובב אחר כך הגליות עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו, (ועל הבורא ית"ש אשר עשה כל זה ברצונו וידיעתו אין להרהר מכ"ש לדבר ח"ו). והנה יש סימנים לאנשי מעלה וחסידי עליון כאשר מסתפקי' על דבר אחד איך לעשותו, ויראו לנפשם אם לא ינטו לצד היצר הרע וסטרא אחרא ח"ו, כי אז יבחינו בדיעותיהם וסימניהם הידועים בספרים הק', ובפרט מתלמידי רבינו הקדוש הבעש"ט זי"ע. אמנם כאשר רצו לבחנם ולנסותם בשליחתם, (ולבסוף להרחותם או על ידי אמרותם), על כן לא הניחו להם לבחון בשום סימן, (וכדי להעמידם על בחירתם, כמ"ש בערבי נחל על דרך שאמרו רז"ל (תנחומא ה) בשם הקב"ה "אם תרצה שלח", היינו בבחינת בחירה, וכנודע גם בשארי ספרים הק'), ולא ידעו לשית עצה בנפשם, כיון שלא עלתה בידם שום סימן בנפשם ונבלבל דעתם ר"ל.

וז"ש ונהי בעיננו, (בעצמנו ועינינו דייקא, היינו דעתנו). כחגבי"ם, (שאינ להם בתורה שום סימן טומאה או טהרה, כמ"ש

בבעלי התוספות עה"ת (פרשת ראה יד ט) על הכ' כל אשר לו סנפיר וקשקשת, שתמהו על מה נשתנו חגבים מדגים בזה, כי בדגים נאמרו בתורה סימני טהרה או טומאה, מה שאין כן בחגבים. ועיין בספר נפש יהונתן שם, ובדרשות רז"ל (חולין נט.) ופוסקים (טוש"ע יו"ד סי' פ"ה סעי' א') ופירוש רש"י שם נמצאו סימניהם, אבל לא בתורה). וז"ש כחגבים, שלא הראו אז להם שום סימנים, איך יאמרו אם בצד הקדושה וטהרה, או בצד הטומאה וסטרא אחרא ר"ל, וזהו שהתנצלו בבואם הנהו גדולים מדור דיעה כי יחושו לנפשם ולשונם, לאשר הסתירו פנים מהם, ולא יכלו לבחון בשום סימן כנו', על כן מי יודע מה יעלה בלשונם ובשליחותם.

וזה י"ל המסורה, ונהי ב'. ונהי בעיננו כחגבי"ם. ואידך (ישעי' סד ה) ונהי כטמ"א. היינו בדרך כ"ף הדמיון כטמא, שלא ידעו, ואם זהו מסטרא אחרא איך יגידו כנ"ל, ה' יעזרנו מעתה ועד עולם ובביאת גואל צדק במהרה בימינו:

ואמר אל כל עדת בני ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתו"ר. (היינו בדרך התורה, לשון לתו"ר) אותה, טובה הארץ מאו"ד מאו"ד. מ"ש בכפל תיבת מאו"ד מאו"ד י"ל על פי דברי הרמב"ם (שמונה פרקים) כי מעולה ביותר מדת הענו"ה עד שנקרא בדרשות חז"ל בלשון מאו"ד מאו"ד, כדתנינן באבות (פ"ד מ"ד) מאו"ד מאו"ד הוי שפ"ל רו"ח. וזהו הכונה ליכנס לאה"ק בשפלות רוח שנקרא מאו"ד מאו"ד, ואז טוב"ה האר"ץ לנפשנו, מה שאין כן ההולכים כחוק וזכות בעל פעו"ר בהסתדרות עזות וחוצפא ושחץ, כמו כל אלו המפלגות המשותפים בהכשר"ע וחלוצר"ע,

(אשר גם האגודים טענו יש להם חלק בתוכם),
ה' יצילנו ויגאלנו במהרה בימינו:

טובה הארץ מא"ד מא"ד. מה שאמרו יהושע וכלב בלשונם ב' פעמים מא"ד. בזה י"ל כי הגה יצאו ממצרים על מנת לבא לארץ ישראל, וידוע בסוד גלות מצרים בסוד ב' פעמים ד"ם, כמ"ש בסידור ככונת ואומר לך בדמיי"ך חיי, ב' פעמים, וצריך להמשיך האלף לד"ם שיהי' אדם כנודע, ככונת ספירת העומר (עיין פרע"ח שער ספירת העומר פ"א). וגם נודע בשם הה"ק מהרד"ב המגיד הגדול זצ"ל על דרך המדרש (ברכות י:) הוי מקמי קרתא דשפכי דמיו"ם בגוי', כי היינו רביעית ד"ם הבהמיות שבארד"ם וצריכי' לתקנה בהמשכת האלף מאלופ"ו של עולם ית"ש, שיהי' כחי' אדם, בסוד לא תאכלו על הד"ם (ויקרא י"ב כו), קודם שהתפללתם על דמכם, עיין שם.

והנה המרגלים באו כהודעות טבעיות וגשמיות מארץ הקודש, ובאמת לא זו הדרך, רק לבא שמה בבחי' התורה, שהיא למעלה מן הטבע, ורק ברצונו ית"ש להמשיך האלף כנ"ל. וזהו שאמרו טובה הארץ מא"ד מא"ד, ב' פעמים ד"ם (מיציאת מצרים) עם א', בכל אחד, שהוא ב' פעמים מא"ד מא"ד, שיהי' בו האלף ברצונו של אלופו של עולם יתברך שמו כנזכר, ורק בכחינה זו נבא לארץ הקודש במהרה בימינו אמן:

ואתם אל תיראו את עם הארץ כי לחמנו הם סר צלם מעליהם וה' אתנו אל תיראום. הלשון כי לחמנו הם קשה להבינו, כאלו אמר שנאכלם כלחם, ומהו כונת הדבר. אולם יורמז על פי דברי הש"ס בחגיגה (ה.) גבי מרים מגדלא שיער נשיא וכו', שקלה ואנחתה

אגבה דכרעא קדחה ואיתרע מולה ואייתיה עיין שם, וכן בכריתות (ו.) דילמא חלשא דעתי ומתרע מזלי', עיין שם. וזהו שאמרו להם יהושע וכלב ואתם אל תיראו את עם הארץ, (כדי שלא יהי' איתרע מזליי' ח"ו, שמתיראים מהם שזה חלישות הדעת הבא מפחד אויביו ואיתרע מזלא. וכשלא תיראו מהם, אז) כי לחמנ"ו, (לחם בגימטריא מזל"א, המז"ל לחמנ"ו יהי' שלנו כנודע, וכלשון הש"ס במועד קטן (כח.) בני חיי ומזונא כמזלא תליא מילתא) הם, סר צילם מעליהם, (הם יפלו תחת רגלנו ומזלנו), וה' אתנו אל תיראום:

ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו. (שבא אליו רוח אחרת, מבחינת עיבור, על ידי אתרבקא רוחא ברוחא, שהלך על קברי אבות להשתטח כידוע סוד השתטחות, ועל כן זכה להכיר האמת). וימל"א אחר"י, (היינו שאמר השם יתברך אחר"י "אחרי" שם הו"י, שם העצם כביכול, הוא אותיות שם כוז"ו במלואו, גימטריא אר"י, וז"ש וימל"א אחר"י. וזהו ארץ ישראל, שנראה לכאורה לעיני הגשמיות והתאויות כי לא טוב הוא, בחינת דוב אורב הוא לי אר"י במסתרים (איכה ג י) [ועיין בקדושת לוי על הת' במגילת איכה מה שפי' על פסוק זה], שהוא בחינת מלכות בכחינת דינא דמלכותא. ובמסתרים באמת טוב הוא טובא גנוז בגוה, ויתגלה טובו), והביאותיו אל הארץ אשר בא שמה וזרעו יורשנה.

ובזה יש לומר מ"ש ושם ראינו את הנפילים בני ענק מן הנפילים ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם, אשר כפשוטו אין להבין, אותן שראו קריעת ים סוף שהשקיעו כולם בתוך הים, אם כן מה זה לפני השם יתברך אם יפילם בים וכיוצא אנשי ענק שהם

ולפע"ד י"ל כאופן אחר, על פי הידוע בסידור
 כי גואל ישראל הוא בחינת יסו"ד
 ומלכו"ת, סמיכת גאולה לתפלה. וז"ש חי אני,
 (בחינת יסו"ד צדיק ח"י עולמים). נאו"ם ה',
 (הוא דיבו"ר מלכו"ת פ"ה תורה שבעל פה
 קרינן לה, כדאיתא בתיקוני זוה"ק (הקדמת תיקו"ו
 זי.) ושהדיבו"ר הוא בחינת מלכות), והוא חיבור
 יסו"ד ומלכו"ת, (תכלית הגאולה). אם לא
 כאשר דברתם באזני, (הוצאת דיבה כנוכר
 לעיל). וזהו גרם שלא הי' אז הגאולה שלימה
 כנו', ה' יגאלנו במהרה בימינו:

ויאמר וגו' אל תעלון (לא תעלו ולא
 תלחמו) וגו' ויעפילו לעלות אל ראש
 ההר וארון ברית ה' ומשה לא משו מקרב
 המחנה. (י"ל דהנבואה על מה שיהי' והי'
 בזמנינו על ידי הציאניסמען והדומים להם, כל
 שום וחניכא דאית להו להכתות המפלגות
 שעלו לארץ ישראל בחוזק יד לעשות קאלאניען
 וללחום עם העמים). ויעפילו לעלות אל ראש
 ההר, (כנגד ציוי השי"ת על ידי חכמינו
 ואבותינו, שהזהירנו שלא זו הדרך, ומרה תהי'
 אחריתם ר"ל, והלכו בדרך חוזק ועזות כפירש"י
 בזה. ועם כל זה) וארון ברית ה', (היא התורה
 הק' שאין לנו שיוור להמאמינים רק התורה
 הזאת), ומשה, (בכל דור ודור שפיר קאמר
 הצדיקים ומנהיגי אמת, צווחו ככרוכיאי על זה
 ולא עלו ולא נתיחדו עמהם), לא משו מקרב
 המחנה, (ישראל הכשרים ומאמינים). וירד
 העמלקי והכנעני היושב בה"ר ההוא,
 (שנקרא היצר הרע, ובעצתו הי' דומה לה"ר
 ההוא, כדאיתא בסוכה (נב.). והאומות הרשעים
 הדרים בארץ ישראל) ויכום ויכתום עד
 החרמה, (כאשר הי' בעוה"ר החרמה וההריגות
 בירושלים עיה"ק סמוך לכותל מערבי על ידי

גבוהים אפילו מאה אמות. אלא ודאי שראו
 הנסיון מה שיהי' בבחינת ארץ ישראל, כמ"ש
 בשם הגה"ק מה"ר מענדל וויטעפסקער זי"ע
 כי הבא שמה מתחלה היא אצלו מלא קשיות,
 ולא יוכל לסבול ארץ הקודש, ואחר כך
 כשעומד בנסיונות מראה לו ארץ הקודש פנים
 של טעם אשר יכול להרגיש בנפשו. וז"ש שם
 ראינו את הנפילים, (שנפלו ממדרגתם בכואם
 לארץ ישראל כנוכר לעיל). מבני ענק, (אם
 שהיו מקודם אנשים גדולים שהעניקו חמה
 בקומתם ברוחניות. ועם כל זה היו) מן
 הנפילים, (ככואם לארץ הקודש), ונהי
 בעינינו כחגבים, (לעומת גדולתם). וכן היינו
 בעיניהם בזה אז, שהפחידו בהנסיונות
 שיעברו, וה' יעזרנו:

חי אני נאום הוי' אם לא כאשר דברתם
 באזני וגו'. הנה בכתי"ק אאזמו"ר הקדוש
 זי"ע שם שלמה (אשר יומא דהלולא דילי' כ"א סיון
 בשבוע זו) על דרך דאיתא בסנהדרין (קד:) דעל
 ידי חטא המרגלים נגזר שני חורבנים, בית
 המקדש ראשון ושני, ולולא דברי המרגלים
 בטעותם, הי' אז כבר הביאת ארץ ביאה
 קיימת, והי' השם הוי' נקרא כמו שהוא נכתב,
 (ולא כאשר הוא בגלותנו, זה שמי לעולם
 כתיב (שמות ג טו) כדרשת רז"ל (פסחים ג.) לא
 כשהוא נכתב הוא נקרא, שנקרא באדג', [היינו
 לעל"ם בחינת טמיר ונעל"ם, בבחינת הסתר
 פנים שם הוי', שהיא המהוה כל הויות נעלם
 ונסתר בגלותנו] כידוע). וז"ש חי אני, לשון
 שבועה (כפשוטו). נאום (לשון דיבור). הוי',
 (שהוא גם בדיבור נואמים השם הוי'
 ככתיבתו). אם לא כאשר דברתם באזני,
 (לולא שדברתם באזני הוצאת דיבה) כנוכר,
 עד כאן דבריו הקדושים בשם שלמה.

בספר הק' קדושת לוי (פר' קרח ד"ה ויקח) כי לכך חלקו עדת קרח על משה והמתינו עד אחרי ביאת המרגלים, ועתה נפרץ ערעורם ומחלקותם, יען שבתחלה חשבו שהוא רק זמן קצר ומיעוט, ואין כדאי לערער בשביל ממשלה לזמן מיעוט כזה, ואחרי שלוח המרגלים וחטאם שנמשך ונגזר עכובם במדבר ארבעים שנה, על כן חשבו שכדאי לערער על נשיאתם וממשלתם (בחז"ל) במדבר, אמנם באמת זהו הבל כי לא לעולם חוסן וגו' (משלי כו כד), ואין כדאי לחלוק ולעשות תחבולות, בשביל ממשלת העולם השפל, בפרט בהיותם בחוץ לארץ.

וזהו המסורה ויודע ה' את אשר לו, ויודע בהם אנשי "סוכות", שהוא דירת ארעי בעולם הזה, (ועם כל זה צריך להיות תשבו כעין תדורו (סוכה כו.) על פי התורה. היינו רומז שהצטרכות על פי התורה יבקשו וידרשו גם בימים האלו, בפרט שצורך לקירוב הגאולה, רק שידעו שהוא דירת ארעי כעת בגלות), ואין כדאי לערער ולחלוק בשביל זה. וז"ש בקר, (שהוא הגאולה, כמ"ש בישעי' (כא יב.)) ויודע ה' את אשר לו (כי רק) ואת הקדוש (באמת) והקריב אליו, (מי שירצה בו ית"ש. ואין כדאי לריב לחנם).

וז"ש רש"י כשם שלא תוכלו להפוך בקר, (היינו בחינת גאולה), לערב, (לישאר בגלות בין העמים בשלותם, כפי שיטתם שהי' לעדת קרח, שכדאי לעבוד ולשום מגמתו על ממשלת וישיבת חוץ לארץ כנו'). כך לא תוכלו להפוך הדבר הזה, (כי מסוג אחד הוא ענין מחלוקתם נגד הקיוי לגאולה שלימה, ובאמת צריכין שלא יהי' כדאי כבוד וישיבת חוץ לארץ, בפרט לריב על זה נגד מצות השם יתברך) כנ"ל:

או יאמר כשם שלא תוכלו להפוך בקר. (היינו כיון שאין ישראל נגאלין אלא על ידי התשובה, כמ"ש הרמב"ם בהל' תשובה (פ"ז ה"ה), ואם כן נזכה לבוקר הוא הגאולה כנ"ל, על ידי בוקר, הוא מעשיהם של צדיקים כשנעשה כן, כמו שאמרו חז"ל במדרש רבה (כר"ד ג ח) ויקרא אלפים לאור יום (בראשית א ה), אלו מעשיהם של צדיקים, ולחשך קרא לילה אלו מעשיהם של רשעים). לערב, (היינו כדברי הטועים הציאניסטיים ודומיהן, גם האגודיסטען, שתהי' הגאולה על דרך הטבע, או כדברי הפריעדיסטיען, וממילא ולזה אינו צריך לשוב בתשובה. וזה עצת היצר הרע לעשות על ידי זה מעשיהן של וכו' שנקראו ערב). כך לא תוכלו להפוך הדבר הזה, (וכל העולה על רוחכם, הי' לא תהי' כזה, כדעת ההפוכה הזה, רק כשנלך במעשיהם של צדיקים נזכה לגאולה שלימה על דרך הנס), במהרה בימינו אמן:

או יאמר בקר ויודע וגו'. כי הנה טענת קרח הי' בבחינת מעלת הלויים על הכהנים, היינו מעלת הזהב על הכסף, וכן יהי' לעתיד במהרה בימינו. אלא שקרח ועדתו אכלוהו פגה ורצו כן מיד גם בעולם הזה, כנודע בספרים הק' (ס' הגלגולים פכ"ג ל"ה מ"ד-מ"ה, ועיין בני יששכר תשרי מאמר ה אות יא ד"ה והנה, מרחשון מא' א אות ב ד"ה ועוד אקדים). וז"ש משה רבינו ע"ה בוקר, (בוקרו של משיח לעתיד במהרה בימינו). ויודע ה' את אשר לו, (כי אתם תהיו באמת נודעים כמעלה יותר, כי יהיו מעלת הלויים על הכהנים בבחינת הגבורות על החסדים. אבל עתה בימינו בעולם הזה) ואת הקדוש, (זה אהרן הכהן כפשוטו). והקריב אליו, (כנו'). ואת אשר יבחר בו יקריב אליו, (במוקדם עתה שאותו יקריב כעת בעולם הזה,

ישראל בלבם (יחזקאל יד ה), לפגום ח"ו באמונת ביאת גואל צדק משיח צדקינו, על ידי הנסים היעודים, וזהו הרשת העמיד הבעל דבר ר"ל, על ידי דיעות הערב רב שכתוך בני ישראל בעוה"ר.

וזהו רמוז שציוה ית"ש לומר אל הסל"ע, (ר"ת עבים פתר לו כנ"ל, היינו להעביר ההסתר פנים ולבקוע הצור חלמיש המונע השפע, כדי להביא ישועת ישראל והתגלות גאולתן). על ידי שיאמר פסוק אחד, (היינו תורה שבכתב). או משנה אחת, (היינו תורה שבעל פה), כנ"ל מהמדרש, והיינו שעל ידי לימוד התורה יזכו לגאולה כנ"ל. אבל הוא הכה את הסלע, היינו בפעולה ועשי' גשמיות, והביא החסדים בחינת מים, (ומזהו יוכל לצמוח ח"ו טעות כדעת הערב רב בקאלאניע"ן וכיוצא כנ"ל), על כן נחשב זהו לחטא למשה רבינו ע"ה, מה שקירב הערב רב בתחלה, אם כי הוא בעצמו לא חטא בזה כלל, וה' ירחמנו ויגאלנו במהרה בימינו אמן:

שמצן נא המורים המן הסלע הזה נוציא לכם מים. דרשו רז"ל (תנחומא ט) המורים שמורים את מוריהם. ויפלא מאד על העניו מכל האדם אשר על פני האדמה מדוע יכעם עליהם בזה, הלא לפי ענוותנותו באמת הי' חושב בדעתו בודאי שכן צריך להיות, שהמה יהיו מורים את מוריהם, כי המה הגדולים ממנו והוא הקטן, על כן המה יורוהו וישמע דעתם אשר יורו אותו. וגם מ"ש המן הסלע הזה נוציא לכם מים, קשה להבין, מה זה נתפעל משה רבינו כל כך אשר יוציאו מים מן הסלע, אשר אינו נס נפלא כל כך כמו קריעת ים סוף ומן וכיוצא, וכיון שעשה להם

וכל זה בשביל להתם סיגנו ולצרף אותנו בבחינת נתונה למכים, כי משה רבינו ע"ה חשב שאי אפשר באופן אחר. אמנם יתברך שמו חשבה זה לחטא, כי אם הי' מפציר בתפלה, אז בעת רצון הי' פועל, שגם אם שנה עליו פרק אחד, (וכמו דאמרינן במדרש רבה פרשת קדושים (ויק"ר כה א) בעל תשובה הי' רגיל לקרות פרק אחד יקרא שנים), והיינו התשובה, על ידי לימוד התורה ברוב נחת יכולין [לפעול] גם כן להתקרבות הגאולה. אמנם כאשר הכה משה רבינו ע"ה הסלע, כנזכר שרומז לכנסת ישראל בפועל דמיוני הלז, אי אפשר עוד להגאל בלתי חבלי משיח, השם יתברך יאמר די, ומחבלי משיח ננצל לרוחה, בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן (וכל דברינו בדרושים כאלו בדרך אפשר):

או יאמר כי מעשה אבות סימן לבנים, בפרט מעשי משה רבינו, הדעת של כל ישראל (ליקוטי תורה פרשת שמות), ואשר כל מגמתו הי' להגאולה שלימה השלישית העתידה במהרה בימינו, כמ"ש במדרש רבה פרשת וילך (דב"ר ט ט) שהבטיחו הקב"ה על ככה שהוא יוליך אותנו עתה קוממיות לארצנו במהרה בימינו, אמנם לאשר היא לקח הערב רב אתו בצאתם ממצרים ברוב טובו וענוותנותו, ומהם הי' כל הצרות והחורבנות והגלויות, וגם עתה בסוף יומיא טרם הגאולה שלימה, המה דדחקין לישראל כמבואר בתיקוני זוה"ק כמה פעמים (עין תיקון יב כו). על כן רמוז זהו החסרון, הגם שלא חטא הוא כלל, אך נרמז הדעת של ערב רב, במה שרוצים עתה לעשות הקיבוץ והגאולה, על ידי פעולות מעשה גשמיות, כמו קאלאניע"ן ופאבריקע"ן באה"ק, כדעת הציונים וגם האגודיים כנודע, וזהו למען תפוש את בית

חיים

פנחס

ושלום

שמו

(קול בוכים) על הכ' (איכה א ה) אויבי' שלו עיין שם, דזהו צרתן של ישראל כשיש שלום בין האומות העולם ושריהן, וכן עוד בכמה דוכתי בספרים הק' (וכמבואר ונלקט בספר הנ"ל).

וזהו הנני נותן לו את בריתי שלו"ם, לפנחס שזה אל'י, הוא הוא"ו אות חיים, (בין אותיות שלם שהוא בנימטריא ש"ע נהורין, זהו שלח אור"ך ואמת"ך וגו' (תהילים מג ג), שפירש רש"י מלך המשיח ואל'י הנביא, ושהוא מש"ע נהורין ואכמ"ל). על כן לא יאריכו אות ו' למטה, רמז כדי שלא יגיע למטה השלו"ם, בין האומות העולם, שאחיותם למטה (בחיצונים), כחינת רגלי' יורדת מות (משלי ה ה) למטה כתחתונים, רק האות חיים ו' יגיע לישראל בלבד, והיינו כפי תמונה הנו', והבן בעה"י.

ובזה יובן המשך הכ' תחת אשר קנא לאלקיו ויכפר על בני ישראל, פירש"י לאלקיו בשביל אלקיו, כמו (לעיל יא ל) המקנא אתה לי. וקנאתי לציון (זכרי' ח ב), בשביל ציון. וכבר כתבנו כי בדברי רש"י ז"ל טובא גנוז בגוי' גם במקום שכתב בדרך פשטות לשון הדקדוק, וכמו שכתבו בספרים הק'. וז"ש כפנחס זה אל'י שמקנא לה' בשביל אלקיו, והוא המכשר שלום, על כן אל יחשבו שלום העמים, כמ"ש הרשעים (דברים כט יח) שלום יהי' לי כי בשרירות לבי אלך וגו', רק שלום שיאמר לציון מלך אלקיך כנ"ל.

וז"ש כמו המקנא אתה לי, (שנאמר במשה רבינו ע"ה, היינו רק שלום כזה שישונו לציון לשמור התוה"ק בפקודת הש"י, והיא תורת משה רבינו ע"ה, כי רוב המצוות תלויות בארץ, וכמו שכתבתי כבר במקום אחר (עי' פ' במדבר ד"ה עכ"פ). וז"ש) וקנאתי לציון, בשביל ציון, (היינו ציון, היא נקודה הפנימיות של ציון,

כנודע במקובלים, והיינו שלא כדברי הציאניסטען לעבוד בגשמיות וטבעיות של ציון, ולא זו הדרך רק דרך ה' (ותורתו), ויבשרנו במהרה בימינו אל'י הנביא אומר לציון מלך אלהיך כנו':

או יאמר רמז הוא"ו קטיעא, מ"ש לעיל על פי התמונה שכתב בתשו' רעק"א כנ"ל, היינו שלא תרד הוא"ו עד סופה למטה. וי"ל על פי דברי הירושלמי ביומא (פ"א הל"א) בפנחס בן אלעזר, על הכ' (דהי"א ט כ) לפני ה' עמו, בימי זמרי מיחה, בימי פלגש בגבעה לא מיחה, עיין שם. והיינו אולי זהו רמז בוא"ו קטיעא שניתן לו בעד שמיחה בזמרי, והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם, וזהו נתקיים הברכה. אבל ברית שלו"ם תיקון היסוד למחות בעוברי עבירה זו, על כן נרמז הוא"ו קטיעא בסוף כתיבת שלו"ם, לאשר בסוף ימיו לא מיחה בעוברי עבירת היסוד בפלגש בגבעה, ה' יעזרנו לתקן הכל במהרה בימינו אמן:

[ובעל כרחך מדרשים חלוקים בדרשות רז"ל בזה, דהך מ"ד ס"ל דלא כמ"ד פנחס זה אל'י, דהא אל'י הנביא אדרבא מיחה בעוברי עבירה ביותר במסירות נפש. ואולי לא פליגי דפנחס זהו אל'י, היינו נשמתו, כדמוכח בתוס' בבא מציעא (קיד: ד"ה מהו), וכן בעשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל (מאמר חקור הדין ח"ד פ"ח). ועל כן י"ל במה שלא מיחה פנחס בסוף ימיו בפלגש בגבעה, תיקן זה בגלגולו באל'י למחות בעוברי עבירה ואכמ"ל]:

אמנם ראיתי בספר תורה הקדושה כתי"ק זקני הגה"ק מהרצ"א זי"ע (בעל בני יששכר ושאר ספ"ק), כתוב הוא"ו קטיעא למטה, כרעת

להניחו במדבר ושחתם לכל העם הזה. הלא המה התנצלו באמת שלא הי' כונתם כן להשאר במדבר, רק אמרו (לכ"ז) ואנחנו נחלץ חושים לפני בני ישראל וגו'.

אך באמת גם זה חשש משה רבינו ע"ה על השבטים האלו, והקפיד במה שהעמיקו כל כך דעתם ומאויים בעניני גשמיות וטבעיות, עד שבקשו מעבר לירדן שיש שם מרעה טובה יותר לבהמתם וצאנם, ובאמת הי' כונת משה רבינו ע"ה שיבואו כולם הדור הזה לארץ ישראל בבחינה גבוה יותר, ולא לחשוב בדרך טבעי וגשמי, וכמו שביארנו לעיל פרשת שלח (ד"ה שלח). (וזהו טעיות כתות הטועים ומסיתים ר"ל בימינו, מצד אחד הפריעדיסטען המה רודפים שלמוני"ם שלום העם, ויחשבו כי טוב להם בעולם הזה להשאר בחוץ לארץ בגלות בטבע הארץ, ובשלום בינותם, ולא לצפות כל כך לגאולה. ומצד אחד הציאניסטען, שחושבים שיבואו לארץ ישראל בדרך הטבע ושניהם טועים ורשעים החוטאים ומחטיאים ר"ל).

וז"ש משה רבינו ע"ה, והנה קמתם תחת אבותיכם וגו', כה עשו אבותיכם בשלחי אותם מקדש ברנע וגו', ויניאו לבני ישראל לבלתי בא אל הארץ, (היינו שזה הי' טעות המרגלים במה שהשגינו כל כך רק על הטבע הארץ, ובאמת התכלית לבוא לארץ הקודש לקיים התורה וינתן לנו הארץ למעלה מן הטבע וכנ"ל בדברינו בכמה מקומות). אשר נתן ה' לנו, (דייקא ארץ הקודש אשר יתן לנו השם יתברך על פי משיחו, וכמבואר ברמב"ם סוף הלכות מלכים (ע"י פ"א ה"ד), ולא אשר ילכו לקבל בזכות בעל פעור בהקאלאניען, ותחבולות הכתות התולים ובוטחים בו, כי זהו דרך טמא

לא שערום אבותינו, וכמבואר בחיבורינו בעה"י בכמה דוכתי). על כן גם עתה כאשר התחילו לבקש ולהתנות מקודם טובות הטבעיות וגשמיות, איזו מקום טוב יותר לבהמתם מארץ הקודש, זהו טעות המרגלים, על כן חשש משה רבינו ע"ה "ושחתם לכל העם הזה ויסף עוד להניחו במדבר", כי זהו מעכב הגאולה וביאת הארץ על ידי מחשבות און כאלו, וזהו עיכוב הגאולה גם בימינו בעונותינו הרבים על ידי הכתות הנ"ל.

וז"ש המסורה, ולמה תניאון לבני ישראל (כנוכר). ולמה תכבדו את לבבכם, (לחשוב ולבחור רק בטובות החומריות נביאת הארץ). ולמה לא שמעתם בקול ה', (שהבטיחנו ליתן לנו ארץ ישראל בדרך נס למעלה מן הטבע, כאשר נשמע בקול תורתו ומצותיו). ולמה מרחם הוצאתני, (לבוא לעולם הזה הנשמה הקדושה החצובה מתחת כסא הכבוד לעולם השפל הזה, מלוכש בגוף העכור הלו, הוא רק כשנלחום עם תאות הגוף, זהו שלימות רצונו יתברך שמו, והתינוח כשלוחמים עם חומריות הגוף. מה שאין כן כשהולכים ומבקשים תאות הגוף והבהמיות, אם כן למה זה מרחם הוצאתנו, לאיזו תכלית, וכי להוריד הנשמה מקדושתה ח"ו כנוכר). ולמה תשגה בני בורה, (הוא בני נקרא הנשמה חלק אלקי ממעל, שצריכה לעשות רצונו של מקום יתברך שמו, ולא לשנות בורה המה תעתועי עולם הזה כנוכר). וזה הי' מקודם חטא דור המדבר, שאמרו בכל פעם נתנה ראש ונשובה מצרימה (כמדבר י"ד), היינו שערערו על ביאת הארץ, על כן חשש זה מבניהם). וה' יעזרנו עתה בכל מאויינו ולתקן נפשינו לביאת הארץ בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן:

הזה, כדי להתבולל בין האומות ולירד שאול תחתיו על ידי זה בכיטול התורה ח"ו, רק) ויראו אותו (יתברך שמו), כל אפסי ארץ, ויראו גויים את שם ה' (כנו'), כן יהי רצון במהרה בימינו אמן:

או יאמר על המסורה הנז'. ואמרתי פעם אחד על דרך מוסר נגד הציאיניסטיען וגם הדומים להם המיזוראחיסטיען ובפרט (הצבועים) האגודיסטיען, בדרך הכפירה שלהם בקאלאניע"ן בארה"ק, ועל ידי זה יכרתו האמונה בלב בני ישראל בביאת גואל צדק מן השמים בן דוד משיחנו במהרה בימינו, ובאמת כל דרכיהם ללא יועיל אך יזיק גם בעולם הזה בישוב הקאלאניע"ן על ידי קנאת הגויים, וכמ"ש באהבת יהונתן (להגאון בעל אורים ותומים זצ"ל) על הפטורת פרשת ואתחנן וכנודע.

וז"ש בהמשך הכתובים אתם עוברים בגבול אחיכם בני עשו, (גלות ארום הלז כנו'). ויראו מכם, (שיחשבו להטיב לכם, על ידי שיראו מכם יראת הכבוד [לפנים] בתורת נאציאן, כמ"ש בהמאנדא"ט החנוף על ידי השר בע"ל פעו"ר, ובאמת הכל הבל, ואך להרע בגוף ובנפש האמונה כנו'. ועל ידי זה ירחיקו את הקץ ח"ו בחסרון האמונה והתשובה על זה כראוי, על כן) ונשמרתם מאוד, (מזה שלא להתחבר לשום אגודות וחבורות אלו הלוקחים מוכות החופש הלו, ונקראים בתור המאנדא"ט השקר הלו). אל תתגרו בם, (כי על ידי זה יתגרו בהאומות הדרים כעת באה"ק הערביים והיונים ודומיהן לאין שיעור, וקנאה ותחרות מעורר בין האומות ולכלי תכלית טוב בעדנו). כי לא אתן לכם מארצם, (לעת עתה בגלות), עד מדרך כף רגל, (כי הקאלאניע"ן האלו בארץ ישראל יגרשו את בני ישראל משם, זהו

במדרש רבה איכה (ה ה), כי נבוכדנצר שחוק טמיא צוה לנבזראדן בערמימתו כדי שלא ישבו ישראל בתשובה דלא יהא מפלי עליהון ביסורים קשים, כדי שלא יצעקו כל כך בתשובה לאלקיהון, וכאשר יכבוש אותם כבר כד חד מנהון נגדו עביד לי' אברים אברים, כיון שכבשו כבר בפה רך, וכן מצינו עוד אצל פרעה (סוטה יא:) בפרך בפה רך והבן].

וז"ש ואת העם, (היינו העם, מדרגה הפחותה), צו לאמר אתם עוברים בגבול אחיכם בני עשו, (שהוא עמלק אליפו בן עשו, וזהו עצת העמלקים) ויראו מכם (שהמה יראו מכם, ויכניעו את עצמכם לפניכם כנו'. ואז) ונשמרתם מאוד (שלא תרחמו עליהם כנו', שעל ידי זה יכלו המה לכם ח"ו). וכן הוא עתה קודם הגאולה כי כל השרים העמלקים ינסו בכל האופנים להכניע תחתם כלל ישראל, בפרט ההמון עם כנו', באופני קשות ובאופני רכות, וישימום לשרים בכל הארץ ולדמיון יתנו להם חירות, וכל זה עצת היצר הרע העמלקי, וכדי שיתיאשו את עצמם מן הגאולה. ועל זה מזהיר הכתוב "ונשמרתם מאוד", שלא להתדבק אצלם, והעיקר רק להשתוקק לגאולה שלימה לאפרקא שכינתא מגלותא ולהקים מלכות שמים במהרה בימינו.

וז"ש המסורה ויראו ממערב, (היינו גם במקום החשוך שהוא בחינת מערב, ועיין מ"ש בשער יששכר מאמר ימי החג ושמחת בית השואבה (אות ב-ד ו) על מה שאמרו (סוכה נא:) הפכו פניהם למערב"כ וכו', עיין שם), יכירו וידעו) את שם ה', (זהו רק התכלית העיקרי, וגם ילכחו עפר כנחש וגו' (מיכה ז ז), (שיכניע את עצמם, אבל יהי רק לתכלית) ויראו ממך (את הקב"ה, ולא להחניף האומות העולם אתכם, למלאות תאות עולם

יהי' הסוף. או שיצאו מהדת תורתנו הקדושה, וממילא לא יחשבו לבני ישראל, או גם שניהם יהי' תרתי לריעותא.

ו"ש רש"י ז"ל ממדרש רז"ל (מדרש אנדה) עד שיבוא יום דריסת כף רגל על הר הזתים, שנאמר (זכרי' יד ד) ועמדו רגליו וגו'. היינו עד שיקראונו לגאולה שלימה מן השמים על ידי אלי' הנביא ומלך המשיח במהרה בימינו לא נלך לשם. וטרם זה לא יועילו כל התחבולות הכופרים כל מיני הכלבים והאגודות האלו), כי ירושה לעשו נתתי את הר שעיר, (בגלות אדום כנו'). אבל תשברו מאתם בכסף ואכלתם, וגם מים תכרו מאתם בכסף ושתיתם, שאנו אצליהם בגלות (יעזרנו השי"ת בפרנסה לקנות אצלם, כי המה עובדי האדמה ומוכרי המאכלים ולא אנחנו הגולים. ורק שיהי') כי ה' אלקיך ברכך בכל מעשה ידיך, (בפרנסה טובה והרחבה לקנות כל הצטרכות עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו).

ו"ש המסורה הנזכר לעיל וייראו ממערב את ה', (המה המדינות אשכנו ודומיהן שהם נקראו על שם מדינות המערב, [כן יש לומר על דרך צחות], וזהו איננו לתכלית, אם המה רוצים להיות כיראי אלקים ולעשות סדרים בארץ הקודש בדרכי החדשים, ויתבטל על ידי זה מרבי מאיר בעל הנס וכנודע, על כן ונשמרתם מאוד כנזכר לעיל. ו"ש) ילחבו עפר כנחש, (היינו בדרך חניפה, בדרך על גחונך תלך (בראשית ג יד), בארץ ילכו בענוה פסולה לקרב אותנו מעט מעט לדרכיהם החדשים בארץ הקודש. וזהו צריך שמירה ונסיון גדול הוא לבני ישראל, רק העיקר שיהי' התכלית) ויראו אותו כל אפסי ארץ, (בקיבוץ כל ד' כנפות הארץ והנצוצות מהם).

ויראו גויים את שם ה' שיבואו האובדים בארץ אשור והנדחים מארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקודש בירושלים, (בקיבוץ נדחי עמו בני ישראל לירושלים עיר הקודש), כן יהי' רצון במהרה בימינו אמן:

אתם עוברים בגבול אחיכם בני עשו וגו'. עיין ברמב"ן (ד"ה רשעים אחיכם) שכתב וזה לשונו וטעם אחיכם בני עשו שיחום ישראל מן אברהם וכל זרעו אחים כי כולם הם נמולים, וזה טעם לא תתעב אדומי (לקמן כג ה) כי אחיך הוא, רק בני הפלגשים ישמעאל ומדין כל בני קטורה אינם באחזה, מן הכתוב (בראשית כא יב) כי ביצחק יקרא לך זרע, עכל"ה.

ולא זכותי להבין כלל וכלל דעת קדשו, כי איך לא הזכיר דרשת חז"ל (נדרים לא.) ביצחק ולא כל יצחק, למעט בני עשו, ובוה הפלוגתא (עיין שו"ע או"ח סימן תקצ"א סעיף ז, ועיין מאמר נוסח התפילה אות לו) אם לומר בתפלת זכרינו של ראש השנה ועקידת יצחק לזרעו "של יעקב", כיון שבתפלה שייך לומר דצריכין להתמיר ולומר לשון ברורה לכולי עלמא, (וכנודע מדברי הזוהר הק' (זוה"ג רמז:)), אבל לדינא פסקינן בכל מקום דבני עשו לא נקראו זרע אברהם ויצחק מדרשת חז"ל ביצחק ולא כל יצחק כנודע. ואי משום שקראו הכתוב בזה להאדומים בני עשו בלשון אחיכם, צריכין לדחוק ולפרש כלשון הכתובים, שנפלא בכמה דוכתי וכשיעור הכתוב (ישעי' מה א) כה אמר ה' למשיחו לכורש, אם כי הי' נכרי, אבל באמת להנחת הקיום אין לומר כן. ובפרט מה שכתב "כי כולם הם נמולים" על בני עשו, ומיעט את בני קטורה וישמעאל (שאינו מזרע יצחק), זהו יפלא ביותר דהא בני עשו אינם נמולים מעולם כלל, ועל כן צריך עיון גדול:

על הכתוב (לקמן יא ו) והשקית ברגלך כגן הירק, וכן בשארי דוכתי בכתבי הארז"ל, וכן הם הנשמות בימינו בדורותינו האחרונים, עם כל זה ירחמנו הש"י ויביאנו לתכלית הגאולה במהרה בימינו ברוב רחמיו וחסדיו:

א תערוץ מפניהם כי ה' אלקיך בקרבך אל גדול ונורא. יש לדקדק למה לא נקיש בקרא בזה גדול "גבור" ונורא, כמ"ש אנשי כנסת הגדולה כדאמרינן ביומא (ס:), דמה שאמרו מקודם גדול ונורא בלא "גבור", היינו רק משום דאי' גבורותיו ח"ו, כשנכרים מקרקרין בהיכלו, מה שאין כן כשיתגלה כבודו כשיפיל כל הגויים ההם ויבטלם ויוליכנו קוממות לארץ ישראל, כמו דמיירי הכתובים, בזה שייך בעל כרחך לומר הגדול הגבור ונורא. אולם י"ל דרומז על מ"ש בבני יששכר (במאמרי ה"ר מאמר יב אות י) הושענא למען גדלך ותפארתך, כי הבית דין של מעלה הם גדולה גבורה תפארת (מנ"ע אופן ק"ג), וגדולה הוא חס"ד, ותפארת הוא רחמי"ם, אם כן הם החסדים (חסד ותפארת) רוב לגבי הגבורה והלכה כרבים, על כן אנו מבקשים הושענא למען גדל"ך ותפארת"ך. ונודע (זוח"ג קעט:) כי הגדול הגבור והנורא הוא בחינת אברהם יצחק ויעקב, היינו חסד גבורה ורחמים.

וז"ש בפרשתן כי תאמר בלבבך רבים הגויים האלה ממני איבה אוכל להודישם, והיתכן לחשוב על הדור דיעה הלז אשר קמו לחיים תחת אבותיהם והמה היו ראויים ליכנס לארץ ישראל, כי עוד יחוושו להנהגה טבעיות בכניסתם לארץ, אשר ייראו מפני הגויים כי רבים הם במספרם נגד ישראל, הלא אם האלקים אתנו והוא יצונו ליכנס ויוליכנו שמה למה נירא ח"ו. אלא ודאי הכונה

שחששו כי רבים הגויים האלה ממני, (היינו שריהם ומקטריגיהם, שלא יכנסו לארץ ויקטרגו בדין של מעלה על ישראל שאינם ראויים ח"ו, מפני שלא קיימו כראוי התורה והמצות וכו', והיינו רבי"ם המקטריגים, הגויים האלו ושריהם המקטריגים המה רבי"ם אינהו נפיש מינן, ועל ידי זה) לא אוכל להודישם, (כמ"ש (בראשית לז ה) ביעקב אבינו ויירא יעקב וכו' אם כי הי' מוכבטח, עם כל זה הי' מתיירא שמא יגרם החטא, והקטרוג משכנגדו, היינו שרו של עשו וכיוצא. על זה אמר משה רבינו ע"ה מפי ית"ש) לא תערוץ מפניהם כי ה' אלקיך בקרבך אל גדול ונור"א, (כי גם אם יקטרגו הגויים האלו הרבים על ידי שריהם ח"ו, מכל מקום הבית דין של מעלה הם גדול ונור"א, היינו חס"ד ותפאר"ת [שהוא רחמים], הרוב נגד הגבור שהוא קטרוג מדת הדין והגבורה, והלכה כרוב), על כן נקט דייקא רק גדול ונור"א, שהמה יכריעו לטובה נגד מדת "הגבור" כנו', ועל ידי זה יהי' הרבים אתנו הלכה היינו הרוב וכנו', ויהי' דידן נצח והמה יפלו ויאבדו, כן יהי' רצון במהרה בימינו אמן:

ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם לא תחסר כל בה. תחסר במסורה ג', דן. ואידך (מ"א י"ד) וצפחת השמן לא תחסר. [ג] ובטן רשעים תחסר (משלי יג כה). רמוז על הנסיון בימינו נגד הציאניסטען ודומיהן, הבאים לארץ ישראל לעשות קאלאניע"ן בדרך הטבע, ועל ידי זה יחריבו עולם ודת תורתנו הקדושה בעוה"ר כנודע.

וְזָ"ש בארץ ישראל לא תחסר כל בה, (היינו מרוב חיבת הארץ וקדושתה שיוכלו לעבוד ה' בה, על כן יהי' בעינינו לא נחשב לכלום כל קניני עולם הזה, עד שלא

(שמות י"ד) ואשא אתכם "על" כנפי נשרים, וכמו שכתבו בספרים, והוא וכמ"ש ב'פ' האזינו (דברים ל"א) כנשר יעיר קינו וגו', ופירש"י שהנשר הזה רחמני ונושא את בניו למעלה וכו', והיינו רק "בניו" כביכול, אבל מי שהוא בחינת עב"ד כגון הגר"ם, הם תחת כנפי השכינה ואינם בחינת בנים (עיין לעיל פרשת בהעלותך ד"ה א"י על הכתובים).

וז"ש התירוץ של ר' עקיבא במשל לאב שהגלה את בנו מביתו וכו', דבעבד לא שייך זה, ואדרבא להיפך, ואם כן ה' קס"ד שלא לפרנס את הגרים כיון שרואין שהקב"ה אינו מפרנסן. (וגם כיון שנאמר בזה שהקב"ה אוהב גר לתת לו לחם ושמלה, ולא לו שאין נותן להם גם זה בעל כרחך שהם מחלק הגרים שאין הקב"ה אוהבם, ואם כן כיון שדומה לעבד וכו' גם אנחנו לא נפרנסם). על כן אשמעינן הכתוב מצוה ביחוד בגרים ואהבתם את הגר (לפרנסם כדי צורכן) כנ"ל:

ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה אשר ה' נותן לכם. יש לדקדק למה ציין ארץ ישראל בסימנו "אשר ה' נותן לכם", וכי יש ארץ אחרת או אשר לא נתן לנו ה', הלא זו שכיבשו ושחילקו ה' הכל על פי נביאיו ית"ש שנתן לנו.

אולם נראה רמז מה שיהי' בדור האחרון הזה קליפת הציונים, (ובתוכם נכללו האגודאים ישוביים ומזרחיים), שרוצים לנחול את הארץ בתור קאלאניע"ן טרם ביאת גואל צדק, והם מסיתים ומדיחים את כלל ישראל, וכפרט מאמונת ביאת גואל צדק אשר הוא ינחיל את הארץ ברוח קדשו, כמ"ש הרמב"ם בהל' מלכים (פ"א), וכמו שהארכנו בחידושי שו"ת מנחת אלעזר חלק ה' (עיין ליקוטי תשובות

שורש גלגולי נשמתם, ולפי כונתם, (והיודע תעלומות ית"ש יודע מחשבתם), וגם לא יעשרנו (גם להראוי מהם) עושר וכבוד גדול, כי אז לא תהי' הבחירה, וגם לא תהי' גרות שלהם לשם שמים, רק בשביל עושר וכבוד שיתנו מן השמים לכל גר, והרי זה (ח"ו) סותר לדברי תורה, היינו דברי חכמינו ז"ל (ביבמות (מז.) ומס' גרים (פ"א מ"א), וכן פסקינן ביו"ד הל' גרים (ס"י רס"ח סעי' י"ב)) כי לכל גר צריכין לומר לו ולהסביר לו שגרים בזמן הזה מעונים בכלל ישראל וכו' וכו', ואם יתנו להגרים גם לאותן שזכו כנ"ל עושר וכבוד, הרי יהי' אות מן השמים שנותנים להם עושר וכבוד ויבואו להתגייר שלא לשם שמים, רק בשביל טובת העושר, אשר יראה שנותנים להגרים מאת ה'. על כן נאמר שהש"י אוהב גר לתת לו לחם ושמלה (בלבד, וגם להראוי, וכנו'), כדי שיהי' כונתם בגרותן לשם שמים.

אמנם גם אותן אשר עלה בגורלן (לפי ערך נשמתן וזכותם וכונתם כנ"ל) להיות בחלק הגרים המעונים בזמן הזה, היינו שאין להם גם לחם ושמלה כדי צרכן, אז אנחנו מצויין ליתן להם זה מזונות ולבוש ולהתכסות, ומיושב כנ"ל.

ובדי ליישב הקושיא הג' כי למה יגרע הגר צדק משאר בני ישראל הכשרים, י"ל שפיר על פי מה דאמרינן בבבא בתרא (י.) ששאל טורנוסטרופוס הרשע לר' עקיבא אם אלקיכם אוהב עניים מפני מה אינו מפרנסן, והשיב לו במשל לאב שגרש את בנו מביתו ואחר מכניסו והאב מחזיק לו טובה מה שאין כן בעבד וכו'. וכיון שנאמר בזה"ק (זוח"א ג.) כי נשמת הגרים הם "תחת" כנפי השכינה, מה שאין כן נשמת ישראל נאמר בקבלת התורה

הרחמים ותשובה לחלקן של בני ישראל, וכבר כתבנו במאמרינו (שער יששכר) לחדש תמוז ואב (אות ה) כי תמוז"ז א"ב עולה אברה"ם יצח"ק, יען ישמעאל ועשו יש להם יניקה מחלקם, מה שאין כן יעק"ב רק ישראל נחלתו. על כן נאמר ושבת שבי"ו גימטריא ג' פעמים ק"ו כנוז, שהוא בחדש (אלול) הלז כנגד הג' קיום אברהם יצחק ויעקב, וגם שביו בלשון שבי"ו וחטיפה, שחטף ממנו יעקב אבינו מעשו כנ"ל, ועל ידי זה יש לנו כח כל הג' קוין, היינו השלשת אבות כנוכר, על ידי התשובה בחדש הלז.

אמנם כל עיקר תפלותינו ומגמתינו צריך להיות רק לבנין בית המקדש ולאפרקא שכינתא מגלותא, ועל זה יהי מלחמת היצר בחדש הלז, על כן כ"י ת"צא ל'מלחמה ר"ת כת"ל, בסוד הנה זה עומד אחר כתלנ"ו (שה"ש ב ט), הוא השכינה הקדושה כביכול, וגם כותל מערבי כנודע במדרש רבה שיר השירים שם (כ כו), שנזכה לביאת גואל צדק במהרה בימינו אמין:

וגם ע"ל א'יביך ר"ת ע"א, על פי מה שכתב בסידור הר"ר שבתי זצ"ל בכונת לדוד ה' אורי וישעי לחדש אלול, שיש ע' קתדראין השופטים בימים האלו וצריך להיות מלפניך משפטינו יצא וכו', עיין שם. וזהו א' ית"ש המכריע לטובה על הע'. ועל כן ר"ת ע"א ע"ל א'ויביך, ובוה ננצח אנחנו ונצא זכאין, הבן אלו הרמיזות בעה"י:

או יאמר כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבת שביו. פי' רש"י במלחמת הרשות הכתוב מדבר, שבמלחמת ארץ ישראל אין לומר ושבת שביו,

שהרי כבר נאמר (לעיל כ טז) לא תחי' כל נשמה, עכל"ה.

והנה להבין מזה דרכי הש"י איך לעבדו, וכבר פירשו בספרים שזוהו במלחמת הרשו"ת, היינו מלחמת היצר, להכניס הדברי רשו"ת לקדושה, לרצון הש"י ותורתו, וכמבואר בטוש"ע או"ח (סי' רל"א סעיף א') איך יתבאר בכל דרכיך דעהו, וכן בכל הספרים הק', וכמבואר ברמ"ע מפאנו זי"ע (עיין עשרה מאמרות מאמר חיקור הדין ח"א פט"ז ועיין פכ"א ופכ"ב) שבאמת אי אפשר להיות רשו"ת, רק ממה נפשך, אם הוא משתמש בו למצוה הרי זה בצד הקדושה, ואם ח"ו רק לתאות נפשו הרי זה מצד הסטרא אחרא. על כן צריך לברר "הרשות" הזה במלחמת נפשנו הפנימיות וחיצוניות, שרוב הדברים או כולם יכולים או מוכרחים להכניסם לקדושה לצורך מצוה. על כן מקיימים "ושבת שביו" ליקח מהם מה שצריך למצות ה', כמו שאמרו רז"ל ביומא (טו): כשביטלוהו ליצר הרע לגמרי אז לא אשכחו ביעתא בת יומא וכו', ואין כן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף (יבמות סג:), וכהנה. וגם הפרשה הזאת במצותה מיירי על זה בהיתר יפת תואר שלא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע (קידושין כא:), לעשות פשרה ולהכניס התאוה לצד התורה. וזהו במלחמת נפשו בכאלו, אבל בדיעות עבודה זרה ומינות שנתפשטו בעוה"ר (ובפרט בסוף יומיא אלו), באלו נאמר לא מיני' ולא מקצתי', אפילו בהרהור אסור, כי הוא למען תפוש את בית ישראל בלבם (יחזקאל יד ה), ושימצא דעבודה זרה הוא שורש פורה דחימצא כנודע.

וז"ש רש"י ז"ל במלחמת הרשות הכתוב מדבר, (לעשות פשרה ולהכניסם בקדושה בעה"י וכנוז). שבמלחמת ארץ

תפוש את בית ישראל בלבם, עבודת אלילים ואבזירי, כל המתגאה כאלו עובד עבודה זרה (פסקא זוטא כהעלותך יב ב), וכהנה וכהנה, וכן במחשבת עבודה זרה בחסרון אמונה ח"ו, כגון באחכה לו בכל יום שיבוא, שהוא מהי"ג עקרים וכיוצא. ירח שלשים יום, (זהו אלול כנו'). ר"ש בן אלעזר אומר תשעים יום, היינו כמ"ש בשם האריז"ל אחורי ארי (שהוא חדש אב מזל אריה), ולא אחורי אשה (שהוא בתולה), שלא להמתין מלשוב עד חדש אלול, רק לשוב בתשובה עוד בחודש אב. ואם כן זהו שלשה ירחים אב אלול וגם תשרי חשבינן כל החודש כיון שיצא רובו בקדושה, על כן אין אומרים תחנון עד ר"ח חשוון כמו שכתב המגן אברהם (סי' תרס"ט) בשם סדר היום. ונמצא זמן התשובה שלשה ירחים כנו':

כי תהיינה לאיש שתי נשים האחת אהובה וגו', כל הפרשה. יש להבין על דרך שאמרו חז"ל בכתובות (קה:): האי צורכא מרבנן דרחמי לי בני מתא, לא משום דמעלי טפי, אלא משום דלא מוכיח להו במילי דשמיא, וכידוע דהאי ת"ח דסני לי בני מתא משום דמוכח להו במילי דשמיא.

ו"ש כי תהיינה לאיש, (זה הקב"ה, כמו שדרשו רז"ל (סופה מו:): ה' איש מלחמה (שמות טו ג)). שתי נשים, (היינו התלמידי חכמים וצדיקים, שהם ראשי כנסת ישראל, שנקראו זיווגו של הקב"ה כביכול (עיין זוח"ג קמג)). האחת אהובה, (תלמידי חכמים דלא מוכח להו במילי דשמיא, ועל ידי זה הוא אהובה כנ"ל מש"ס כתובות). והאחת שנואה, (זהו המוכיח אותם במילי דשמיא, ועל ידי זה סני לי בני מתא והוא שנוא אצלם כנודע). וילדו לו בנים, (תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים (בר"ד ל

ישראל, (היינו מה שהוא בזמנינו מלחמת הדת והאמונה על ידי מעכבי ביאת גואל צדק במהרה בימינו, המה המתנגדים הרשעים הציאניסטיים עד האגודיסטען ועד בכלל, בדרכיהם המתועבים, ועל כן תפוג תורה ואמונה, ובזה אין להתפשר וליקח מהם משמץ דעותיהם, על כן "במלחמת ארץ ישראל" שצריך להיות רק משיח צדקנו הלוחם בעדנו ליקח ארץ ישראל ולחלקה לשבטים, וכמ"ש הרמב"ם (סוף הל' מלכים), והוא יצליח במלחמותיו), אין לומר ושבת שביו, (ליקח מדעותיהם בקאלאניזירונג ובתי ספריהם ודעותיהם, אפילו משהו אסור ליקח מהם), שהרי כבר נאמר לא תחיה כל נשמה, (שכיון שהם מינים ר"ל הם בכלל מורידין ולא מעלין כמבואר בשו"ע (יו"ד סי' קנ"ח סעי"ב)), ה' יצילנו ויושיענו בכיאת גואל צדק במהרה בימינו אמן:

ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים. עיין באור החיים הקדוש (ד"ה ואמר וחשקת בא"ד והוא אומרו והסירה) שזוהו קאי על חודש אלול (ירח ימים) חדש התשובה, שישוב ויתודה בכבי על החטאים נגד אבי, זה הקב"ה, ואמה, זה כנסת ישראל.

ובזה י"ל רמז הש"ס (יבמות מח:): ובכתה את אבי' ואת אמה ירח ימים, ר' עקיבא אומר אביה ואמה זה ע"א, וכן הוא אומר (ירמי' ב כו) אומרים לעץ אבי אתה וגו', ירח ימים, ירח שלשים יום. ר"ש בן אלעזר אומר תשעים יום, ירח שלשים, ימים שלשים, ואחר כן שלשים, עכ"ל הגמ'.

וזוהו י"ל, ואמה זה ע"א (כדרש ר' עקיבא), היינו שבכתה לתקן חטא ע"א שזוהו שייך לכל אחד ואחד לתקן מה שחטא, בבחינת למען

ולהוכיח להגיד לעם בני ישראל פשעם, ולא להחניף ח"ו, וזהו לשון "רוח סערה" הנ"ל, ברוח פיו להכות אגרוף רשע, רק צריך להיות כונתו לשם שמים, ה' יעזרנו. וזהו) כי שם ה' אקרא, (לשם שמים, אז) הבו גודל לאלקינו, (יבא גודל וכבוד לאלקינו, במהרה בימינו, שיפעלו דברינו), ובדרשה לשבת שובה שחל בפרשה זו הארכתי בזה בעה"י:

אכתוב בזה מקצת מה שאמרנו בעה"י (בדרשה לשבת שובה תרצ"ז) שחל בפרשה זו, בתוכחות מוסר נגד הבע"ל פעוריסטע"ן, שסמכו על משענת קנה רצוץ, תחבולות הצהר"ת (כלומר צרות) בע"ל פעו"ר מלונדון, להוליך את רבים מאחב"י כצאן לטבח לפאלעסטינא, בתחבולות שוא ומדוחים, וכל פעולתם מאפע (ישעי' מא כד וברש"י שם), אם כי הזהירו אותנו חכמינו ז"ל בספרים הק' ובעלי גדולי הפוסקים ז"ל שלא לילך בדרך אתם, בתחבולות פעולות וקאלאניעם לקיים ותבואו ותטמאו את ארצי (ירמ' ב ז), וכיון שהיא אינו מצוה ישוב ארץ ישראל בזמן הזה, וכדברי רבינו הרמב"ם ז"ל, כמו שביארנו בעזרת השם יתברך בשו"ת מנחת אלעזר (ח"ה סימן ט"ז) ובעולת תמיד וגם בשארי דוכתי בחיבורנו, וגם נדפס קצת בספר תיקון עולם ואכמ"ל, וגם אין מהצורך בדבר המפורסם ונודע לכל, אחרי אשר מקויים הכל בעוה"ר בחרב הרג ואכדן שם מאת הערבים הפראים ר"ל, וההולך לשם הרי זה מתחייב בנפשו (נפשות וגופים), דמים תרתי משמע, ואעתיק קצת ובקצרה ממה שאמרנו בעזרת השם יתברך:

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי. כי השירה הזאת שירת האזינו, כבר כתב רבינו הרמב"ן ז"ל בפרשתו,

וזה לשונו, ואלו היתה השירה הזאת מכתב א' מן החזנים בכוכבים, שהגיד מראשית אחרית, כן ה' ראוי להאמין בה, מפני שנתקיימו כל דברי' עד הנה, לא נפל דבר א', ואף כי אנחנו נאמין ונצפה בכל לב לדברי האלקים מפי נביאו הנאמן בכל ביתו, אשר לא ה' לפניו ולאחריו כמוהו עליו השלום עכ"ל. שימו לב לדבריו הקדושים ונחמדים, ולפרט אשר ראיתי בפרשתן ופרשיות הקודמים (פר' נצבים) נאמרו בפרטות רק "לדור האחרון", וזה "הדור האחרון" כנראה בכל סימניו והחבלי משיח, והנסיונות רבות, ובפרט בהצהר"ת (צרו"ת) הבע"ל פעו"ר חטף ומקלקל גם המאמינים קצת בביאת גואל צדק, על כן יתכן שפיר בעה"י ביארנו, כי כל הפרשה (כמעט) נאמרה לתוכחת מוסר על ככה, ונכתוב מעט וישמע חכם ויוסיף לקח.

הנה כפי דרשת רז"ל (ספרי שו ב) ופירש"י בזה שהוא להעיד על קיום התורה, שהוא חי וקיים לעולמי עד, ומובן ממילא כי ביאת הארץ, היינו אום (נאציאן) בלי דת של תורה ושמירתה, אינו כלום, ואדרבא הוא מגרע ומקלקל ומחריב את העולם, ובפרט ארץ ישראל כנ"ל, וכבר הזהרנו מאז בכואנו מאה"ק תוב"ב וכמה פעמים בדרשותינו בשם השר הידוע איש חסד וחכם שהי' אז קונזול הטשעכי בירושלים, לבל יבואו שמה מאחב"י, הגם שנשתק אז (לפנים ולמראה) הרעש של הערביים, מכל מקום הבא שמה הרי זה כהולך על אפר שכיסו קצת על הגחלים הבווערות שמה וד"ל, והודענו זאת משום לא תעמוד על דם רעך, דמים תרתי משמע.

וכל זה ללא הועיל לרשעי עמנו, אשר הוליכו אותם שולל, ועשו מהם מסחר, מנהיגי הבעל פעו"ריסטען, (גם האגודיסטען בכלל),

והלכו לשם לטמיון ר"ל, כי אמרו גם אם אנחנו הרבנים היראים צועקים ומוזהירים, אינם שומעים לקולנו למנוע מלילך שם, והוא רק בבחינת האיזונו השמי"ם, (עניני שמיי"ם, באמרם שיכולים אנחנו הרבנים להזהיר, יען כי אין לנו מסחר ארציי, וחסרון פרנסה, יען מקבלים פרס מהקהל וכיוצא כפי דבריהם ודעתם הנכזבה, על כן רק מבחינת שמי"ם) ואדברה, (קשות ומוסר להזהירם כנ"ל. אמנם מבחינת ארציו"ת, אמרו השוטמים והרשעים אשר הצערמפיקא"ט, [כלומר השמד צעטטיל או טארטען שיין ר"ל] בידם, כי הוא אוצר נחמד וכסף תועבו"ת, ישיגו שם עפרות זהב, אמנם עתה נודע להם שהוא עפרות קברות ושאל תחתי על פתח גיהנם שם ר"ל, אז יודו ויאמרו) ותשמע (גם) הארץ (הארציות כנ"ל). אמרי פי, (אמירה לשון רחמי"ם, ולטובתם גם בגופניות נאמרו הדברים, למען התורה ולמען הצלתם, וכמו שמבאר הכ') יערוף כמטר לקחי וגו', (פירש"י לפי שהמטר יש בו עצבות לבני אדם שהי' בורו מלא יין וכיוצא, כן גם עתה אותן שחשבו לעשות שם חיל ועושר היו

להם הדברים לקוץ מכאיב בתחלה, ועתה נודעו) תזל כפל אמרתי, (שהכל שמחים בו כפירש"י, כאשר יראו שהצדק אתנו באמת, מפני) כי שם ה' אקרא, (על פי התורה, ולכבוד ה' ואמונתו דברנו הדברים האלו, שיבא קידוש ה' ואמונתו בביאת גואל צדק במהרה בימינו. וז"ש) הבו גודל לאלקינו (כנו') (א). הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא, (כדרשת חז"ל (ע"ז יח.) שהוא צידוק הדין, ורומז על אותן שנהרגו שמה ר"ל למכביר, ואם כי רוכן מהם היו אינם שומרים שבת, מכל מקום אמרו חז"ל בסנהדרין (מו.) שהקב"ה מצטער גם על דמן של רשעים שנשפך, ק"ו על דמן של צדיקים שהי' ביניהם, כיון שניתן רשות למשחית [וכי' ח"ו (כ"ק ס.)]. שחת לו לא, (כפשוטו, כי כניכול ית"ש אותו לא הרעו לו, כי יום נקם בלבי כתיב (ישעי' סג ד), בעת שירצה להופיע בחרב גאותו, היינו גאולתו, ולא כאותן שהכעיסוהו במעשיהם, לילך בכח ובחיל, ובקראם ישוב [כלומר חורבן] הארץ ולהם בעצמם הרעו). בניו מומם דור עקש ופתלתל, (לא הועיל

הג"ה

(א). והנה קצת או הרבה מפתאי עמנו (בעונותינו מפני גודל הצרות הגדולות והנוראות), יבואו ויאמרו אלי עתה נתגלה כי הצדק אתכם, (היינו אנחנו) מנגדי הבעל פעוריסטען והאגודה בתוכם, ואמרתי בתשובה להם על דרך משל, שהי' חולה מסוכן ר"ל והלכו הרבה דקטורים לרפאותו, ונתייעצו יחדיו בקונזוליום, וכת א' מהרופאים (למשל) אמרו לרפאותו בתרופות כאלו אשר יתנו אותן וכו', ולעומתן רופאים האחרים אמרו כי יתנו רק תרופות אחרות, ולעומתן אמרו זה לזה כי התרופות של כנגדם המה סכנת נפשות ר"ל, ועשו כדעת האחרים והורע מצב החולה ובאו מים עד נפש, ובאו קרובי החולה ואמרו להרופאים שאמרו שכן יהי' אם ילכו בדרכי הרופאים לעומתם וסיפרו להם איך הי' הצדק אתם, והמה ענו ואמרו למה לכם בדבריכם כעת אשר צריכין לחשוב אולי נוכל להציל עוד להחיות החולה המסוכן אשר הריעותם במעשיכם.

והנמשל מובן כי אם אנחנו המנהיגים ההולכים על כל פנים במקצת בדרך אבותינו זי"ע, ונמשל המנהיגים החכמים לרופאים, כמ"ש הרמב"ם זי"ע (הל' דעות פ"ב ה"א) וקראום לרופאי הנפשות, והזהרנו וצעקנו כנ"ל, ולעומת צד הקדושה הי' גם מהמנהיגים שטעו בשוגג או קצת במזיד, שנטו והלכו אחרי בע"ל פעו"ר וזכותו, ועכשיו בראותם ההמון את גודל הכאב והצרה והריגות ר"ל שם, יאמרו כן כי הצדק הי' אתנו, ולמה לנו לדבריכם, העיקר צריכין לחשוב אולי יוכלו להציל עוד כלל ישראל החולה ונבזה אשר נחשבו כמו גוף א' חולה, הי' ירפאנו ויושענו בשנת גאולה, במהרה בימינו:

רק המאמינים בהש"י ושומרים שבת קודש ותורת ה' ולבני ישראל נחשבו, כי יש להם חלק אלקי ממעל בנשמתם והתנהגותם, לא כן הרשעים הנ"ל, ורק אלו הנ"ל יעקב חבל נחלתו, (אותו שהם מחזיקים בתורת אבותינו תורה צוה לנו וגו' קהלת יעקב, ויעקב בחור שבאבות יושב אהלים של תורה, ועל שמו יעקב וישראל יקראו בני ישראל), וכן יוכל לראות כל מבין קצת בדעתו בכל השירה הקדושה הזאת, איך הוא להוכיח ולהזהיר נגד כל המפלגות הבעל פעור, וכל דעות הנפסדות של הדור האחרון הלז.

וגם מ"ש (לקמן לב יז) חדשים מקרוב באו לא שערום אבותיכם, ופירש רש"י שאפילו האומות העולם לא ידעו מכאלו, וכל הרואה אומר זה צלם יהודי עכל"ה. ובפשיטות יפלא, כי הלא לקחו הצלמים רק מאומות העולם, כמ"ש (תהילים קו לה) ויתערבו בגויים וילמדו וגו'. אלא שיש לומר (בדרך צחות), כי צלם יהודי היינו הצלמים (אבצייכונגע"ן), סימני טומאה שלהם, וזהו צלם של יהודי (נאציאנא"ל) שלהם, ה' ישמרנו ויגאלנו במהרה בימינו (והארכתי עוד בזה ואין כאן מקומו להאריך):

או יאמר האזינו השמים וגו'. מה שראיתי בכת"ק "שם שלמה" לאאזמו"ר זי"ע בפרשתן, שכתב כי הנה מי שאומר דברי מוסר ותוכחה ברבים צריך להעלות ולקשר דיבוריו למעלה, היינו שיאמר זאת בשביל השם יתברך, כדי שיהי' נעשה רצונו ית' שישמעו בני ישראל למצותיו מצות הש"י, לפרוש מהבלי עולם הזה התחתון, ולדבק את עצמו בהשם יתברך ותורתו ומצותיו, על כן נאמר האזינו השמים, (שיאמר דבריו למעלה

שום תוכחה ושום ראיות שהראו לנגדם להכתות הנזכרים לעיל, רק המה החזיקו בעקשותם באולתם ורשעתם, כי הוא גאולתם בארץ והתפתחות ועליי', וכיוצא בלשונם הכדויי', וכלומר שאול תחתי'). הלה' תגמלו זאת, (כפשוטו וכנזכר לעיל), עם נבל ולא חכם, תרגומו עמא דקביל"ו אוריית"א ולא חכימו, (היינו שאי אפשר להיות האומה הישראלית בלתי שמירת התור"ה ובלי אורייתא שקיבלו עליהם וישמרום, לא יועיל שום לאומיות ושום עצה ושום תבונה נגד התורה ומבלעדה, ובפרט בארצינו הקדושה). הלא הוא אביך קנך הוא עשך ויבוננך, (פירש רש"י הוא עשך אומ"ה באומות, היינו אומה המיוחדת באומות, בשמיר"ת התור"ה דקבילו אורייתא כנזכר, ולא יועיל שום רוח לאומיות בלתי יתברך שמו ושמירת תורתו). זכור ימות עולם בינו שנות דור ודור שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך, (היינו שאנחנו נלך רק בדרך המקובל לנו מאבותינו ולא בדרך החדשים, וגם כתות היוורדים בזכות, במשאות שוא ומדוחים, התולים עצמם בבע"ל פעו"ר, כי אבותינו לא ציוו לנו כן, גם לא בדרך הצבועים האגודיסטען מהכתות האלו, כמו שכתבנו בזה (כפרשת ראה, לעיל יג ז) על הכתוב כי יסיתך אחיך בן אמ"ך, שדרשו רז"ל (זו"ח פר' כי תשא) כבד וכו', אמ"ך זה תורה שבעל פה, נלכה נעבדה אלהים אחרים אשר לא ידעת אתה ואבותיך, בזאת תדע כי הוא דרך עבודה זרה וסטרא אחרא, יען כי אבותיך לא הלכו ולא ידעו מדרך כזה ואכמ"ל). בהנחל עליון גויים בהפרידו בני אדם יצב גבולות עמים, (שחלקו העמים והמדינות כפי משטרם, ועל פי הפעלקערבונג"ד, ואין רצוני להאריך בפוליטיקי"ן שלהם, אך העיקר כי החלק) למספר בני ישראל, (נחשבו

ו"ש במסורה לפני גדולים ינחנו, (ואדברה בעדותך נגד מלכים ולא אבוש, כיון שאין נפקא מיני' אצלו ראיית בני אדם בעבודתו, יהי מי שיהי') כנו':

או יאמר ה' בדה. (ר"ת ב'כל ד'רכיך ד'עהו (משלי ג ו), היינו כשעובדים הש"י כדרך הכ' בכ"ל דרכי"ך דעה"ו, כמפורש במוש"ע או"ח (סי' רל"א סעיף א), שכל משאו ומתנו ועובדותיו הגשמיות יהי' הכל לשם שמים, וכמו שחשב שם מרן המחבר ע"ד הכ' הנו', אז) ינחנו, (במנוחה מצד הסטרא אחרא) ואין עמו אל נבר, (שלא יהי' בו מחשבת עבודה זרה, ופניות הבאות מתאות עצמו הגשמיות. מה שאין כן כאשר בכל דרכי הגשמיים יהי' כונתו כסדר לשם שמים בפשיטות) כנו':

וירא ה' וינאץ מכעס בניו ובנותיו ויאמר אסתירה פני מהם אראה מ"ה אחרית"ם כי דור תהפוכות המה. יש לדקדק מ"ש כי דור תהפוכות, הלא הרשעים אינם בכחינת תהפוכות בצביעות והתהפכות, רק בדורנו רובם רשעים גלויים וכופרים הכל ר"ל.

אולם אמרתי בדרשה בשבת שובה נגד (הבית יעקב, כלומר) ב"ע, שרוצים האגודי"ם להפוך הקערה על פי' ח"ו, ולהפיצה בכל מקום, המה דרך א' להם בהתקשרות גדול ממקור הסטרא אחרא עם הציונים ומזרחים יחדיו יספו במהרה בימינו, והמה עושים בזה להסית לב המון הפשוטים, בדרכי ערמותם ושפתי חלקותם עד כי ההמון במקום שצריכין ללמד בניהם (הזכרים) לתלמיד חכם להיות בני תורה, עם כל זה כשבאו לכלל י"ג שנה יוציאו מבית הספר ויאמרו די ללימוד בתורה,

ו"ש) ה' בדה ינחנו, (עם כנסת ישראל, פר א' איל א', שאהנה ממך כביכול). ואין עמו אל נבר, (כנו' כי אין עוד מלבדו):

כנשר יעיר קנו וגו'. פירש"י נהגם ברחמים ובחמלה כנשר הזה רחמני על בניו ואינו נכנס לקנו פתאום עד שהוא מקשקש וממרף על בניו בכנפיו וכו' כדי שיעירו ויהי' בהם כח לקבלו עכ"ל"ה. וקשה הלשון "שיהי' בהם כח לקבלו", וכי אם המה ישנים אין בו כח לקבלו. ובעל כרחך מוכן הנמשל ברמז כי מקשקש על בניו היינו בכחינת קול דודי דופק (שה"ש ה ב), בכל פעם לעוררם לתשובה, כדי שיהי' בו כח, (בכחינת ועתה יגדל נא כ"ח אדני' (כמדבר יד ז), שמכואר הכונה בהאריז"ל היינו שגייע להם הישועות גם במדת דינא אדני', ויקבלום בשמחה בלי נהמא דכסופא, רק גם במדת הדין כל טוב סלה לקבלם) והבן:

ד' בדה ינחנו ואין עמו אל נבר. ינחנו במסורה ב', דן. ואידך (משלי יח טו) לפני גדולים ינחנו. הנה נודע בספרים הק' כי צריך להיות לפני העובד ה' בית מלא אנשים, כאלו אין איש, ופירש בזה אאמו"ר זי"ע בחיבוריו בכמה ענינים. והא כהא תליא אם הוא עובד ה' באמת בלי פניות לראותו בני אדם, אז גם כן לא יבוש מפני המלעיגים עליו, ויקיים מה שכתב דוד המלך ע"ה (תהילים קיט טו) ואדברה בעדותך נגד מלכים ולא אבוש. וז"ש ה' בדה ינחנו, (כאלו הוא בדה בביתו, ועל ידי זה) אין עמו אל נבר, (עבודה זרה, היינו כמו שאמרו חז"ל (עין פסקא זוטא בהעלותך יב ב) המתגאה כאלו עובד עבודה זרה, כיון שהוא בבית מלא אנשים כאלו בדה בביתו, ולא יחשוב שום גאות ופניות בפני בני אדם).